

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

การศึกษาในบทนี้จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน กรณีสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ (Personal Loan Realistic) จากการรายงานข้อมูลธุรกรรมของผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลที่ให้บริการในระบบที่สำคัญ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย สาขานาครพาณิชย์ต่างประเทศ (Branches of foreign bank) และผู้ประกอบธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-Bank) ซึ่งทำการศึกษาโดยรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) มาทำการวิเคราะห์รายละเอียดข้อเท็จจริงด้วยข้อมูลสถิติตัวเลข โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่สิ้นเดือนมิถุนายน 2548 ถึงสิ้นเดือนธันวาคม 2551 ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับได้เริ่มจัดส่งรายงานข้อมูลสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษาลักษณะสัดส่วนโครงสร้างสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของผู้ประกอบการในระบบทั้ง 3 กลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดจากจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ ลูกค้ำเป้าหมายของผู้ประกอบการแต่ละกลุ่มจากฐานรายได้ของผู้ใช้บริการ และโอกาสที่จะเกิดหนี้สูญจากจำนวนบัญชีและปริมาณยอดคงค้างสินเชื่อที่ผิดนัดชำระหนี้ เพื่อต้องการทราบภาพรวมของธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับทั้งระบบและจำแนกรายผู้ประกอบการ

4.2 ศึกษาประสิทธิภาพในการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของผู้ให้บริการทั้ง 3 กลุ่ม จากอัตราการขยายตัวของจำนวนบัญชีลูกค้ำที่มียอดคงค้างและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ อัตราการขยายตัวของจำนวนบัญชีลูกค้ำใหม่และปริมาณสินเชื่อใหม่ และศึกษาประสิทธิภาพทางการเงินจากการคำนวณอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับเฉลี่ยต่อปีเทียบกับอัตราต้นทุนทางการเงินเฉลี่ยต่อปี รวมทั้งศึกษาอัตราผลตอบแทนจากอัตราดอกเบี้ยในการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคล โดยการคำนวณอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับเฉลี่ยต่อปี หักด้วยอัตราต้นทุนทางการเงินเฉลี่ยต่อปี และหักด้วยส่วนสูญเสียจากการปล่อยสินเชื่อ เพื่อต้องการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการให้บริการของผู้ประกอบการในระบบ

4.3 ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารเงินให้สินเชื่อ ด้วยการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการบริหารเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลของผู้ประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม จากดัชนีการผิดนัดชำระหนี้ (Delinquency Index)

ทั้งในส่วนของจำนวนบัญชีที่มียอดคงค้างและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ และดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญ (Bad Debt Loss Index) เพื่อเปรียบเทียบความสูญเสียและความเสี่ยงที่จะเกิดหนี้สูญจากการปล่อยสินเชื่อของผู้ประกอบการในระบบ

4.1 โครงสร้างเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

4.1.1 สัดส่วนโครงสร้างสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับจำแนกตามกลุ่มผู้ประกอบการ

จากตารางที่ 4.1 เมื่อพิจารณาสัดส่วนโครงสร้างสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับแยกตามผู้ประกอบการจากจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ พบว่าในเดือนมิถุนายน 2548 ซึ่งเป็นเดือนแรกที่มีการรายงานธุรกรรมต่อธนาคารแห่งประเทศไทย กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีโชธนาคาร มีสัดส่วนสูงที่สุดทั้งจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 77.1 และ 49.5 ของจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งระบบ ในขณะที่กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมีสัดส่วนทั้งจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 15.9 และ 39.4 ส่วนกลุ่มสาขานาการต่างประเทศมีสัดส่วนต่ำที่สุดทั้งจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 7.0 และ 11.2 ของจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งระบบ

หากพิจารณาสัดส่วนสินเชื่อตั้งแต่ปี 2548 – 2551 พบว่าสัดส่วนจำนวนบัญชีของทั้ง 3 กลุ่มมิได้เปลี่ยนแปลงมากนัก เนื่องจากผู้ประกอบการแต่ละกลุ่มต่างก็แข่งขันกันอย่างร้อนแรง แต่ในขณะเดียวกันก็พยายามรักษาสัดส่วนแบ่งตลาดของตนเองให้ได้ตามเป้าหมาย โดยกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีโชธนาคารมีสัดส่วนอยู่ในช่วงระดับร้อยละ 74.0 – 78.6 ของจำนวนบัญชีทั้งระบบ และกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมีสัดส่วนอยู่ในช่วงร้อยละ 14.1 – 18.6 ส่วนกลุ่มสาขานาการต่างประเทศมีสัดส่วนอยู่ในช่วงร้อยละ 6.9 – 7.6 ของจำนวนบัญชีทั้งระบบ ในขณะที่สัดส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อมีการเปลี่ยนแปลงไปที่ชัดเจนกว่ากล่าวคือกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีโชสถาบันการเงินมีส่วนแบ่งตลาดที่ค่อย ๆ ลดลงจากร้อยละ 49.5 ในเดือนมิถุนายน 2548 เป็น 44.9 ในเดือนธันวาคม 2551 ในขณะที่ส่วนแบ่งตลาดของกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 39.4 ในเดือนมิถุนายน 2548 จนมีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุดครั้งแรกในเดือนกันยายน 2551 หลังจากนั้นสัดส่วนค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจนมาอยู่ที่ระดับร้อยละ 45.7 ในเดือนธันวาคม 2551 เนื่องจากกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนใน

ประเทศไทยจำนวน 5 ธนาคารได้ออกผลิตภัณฑ์สินเชื่อใหม่ในช่วงหลังของปี 2550 และกลางปี 2551 ทำให้ทั้งจำนวนบัญชีและปริมาณสินเชื่อใหม่มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากจนทำให้จำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเพิ่มสูงขึ้นด้วย

ตารางที่ 4.1

จำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ
รายครึ่งปี ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2548 – ธันวาคม 2551

สถาบัน	มิ.ย. 48	ธ.ค. 48	มิ.ย. 49	ธ.ค. 49	มิ.ย. 50	ธ.ค. 50	มิ.ย. 51	ธ.ค. 51
จำนวนบัญชี (ล้านบัญชี)								
ธพ.ไทย	1.2 (15.9)	1.2 (14.8)	1.3 (14.1)	1.5 (15.5)	1.7 (16.3)	1.8 (16.9)	1.9 (17.3)	1.9 (18.6)
สาขาธพ.ต่างประเทศ	0.5 (7.0)	0.6 (7.6)	0.7 (7.3)	0.7 (7.5)	0.8 (7.3)	0.8 (7.1)	0.8 (6.9)	0.8 (7.4)
Non - Bank	5.6 (77.1)	6.2 (77.6)	7.3 (78.6)	7.6 (77.0)	8.0 (76.4)	8.2 (76.0)	8.5 (75.8)	7.6 (74.0)
ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ (พันล้านบาท)								
ธพ.ไทย	54.2 (39.4)	59.3 (38.4)	66.5 (39.6)	73.3 (38.9)	80.1 (39.6)	87.9 (41.5)	98.7 (44.6)	104.8 (45.7)
สาขาธพ.ต่างประเทศ	15.4 (11.2)	18.5 (12.0)	20.7 (12.3)	23.4 (12.4)	23.3 (11.5)	23.0 (10.9)	22.1 (10.0)	21.4 (9.4)
Non - Bank	68.1 (49.5)	76.6 (49.6)	80.9 (48.1)	91.6 (48.7)	99.1 (48.9)	100.9 (47.6)	100.4 (45.4)	102.9 (44.9)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึงสัดส่วนเมื่อเทียบกับทั้งระบบ

จากการที่ยอดยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยปล่อยสินเชื่อให้กับกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ระดับรายได้สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีใช้ธนาคาร โดยมียอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยต่อ

บัญชีที่ 49,578 บาทต่อบัญชี ดังนั้นวงเงินสินเชื่อที่อนุมัติจึงมีจำนวนสูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชรนาคารที่มีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเป็นกลุ่มที่มีระดับรายได้ที่น้อยที่ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยต่อบัญชีที่ระดับ 12,095 บาทต่อบัญชี จึงทำให้กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยสามารถขยายส่วนแบ่งตลาดด้านปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อได้มากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชรนาคาร ส่วนกลุ่มสาขานาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีส่วนแบ่งตลาดของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อลดลงเพียงเล็กน้อยจากเดือนมิถุนายน 2548 ที่ร้อยละ 11.2 เป็นร้อยละ 9.4 ในเดือนธันวาคม 2551 เนื่องจากพอร์ตสินเชื่อของผู้ประกอบการกลุ่มนี้มีขนาดเล็กเมื่อเทียบกับทั้งระบบ และมียอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยต่อบัญชีที่ระดับ 30,079 บาทต่อบัญชี

จากตารางที่ 4.2 หากพิจารณาสัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิฉนัฉรหะนี้ 3 เดือนขึ้นไป พบว่าในเดือนมิถุนายน 2548 กลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชรนาคารมีสัดส่วนของจำนวนบัญชีลูกค้ำที่ผิฉนัฉรหะนี้สูงสุฉที่ระดับร้อยละ 62.9 ของจำนวนบัญชีที่ผิฉนัฉรหะนี้ทั้งระบบ ในขณะที่กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมีสัดส่วนยอดคงค้างสินเชื่อผิฉนัฉรหะนี้สูงที่สุฉที่ร้อยละ 44.1 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชรนาคารเพียงเล็กน้อยที่อยู่ที่ระดับร้อยละ 38.1 ของยอดคงค้างผิฉนัฉรหะนี้ทั้งระบบ หลังจากนั้นตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2548 ถึง เดือนมีนาคม 2551 กลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชรนาคารมีทั้งสัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิฉนัฉรหะนี้สูงที่สุฉในระบบ โดยมีสัดส่วนจำนวนบัญชีอยู่ในช่วงร้อยละ 62.5 -78.2 ของจำนวนบัญชีที่ผิฉนัฉรหะนี้ทั้งระบบ และสัดส่วนยอดคงค้างสินเชื่อผิฉนัฉรหะนี้ในช่วงร้อยละ 38.0-56.0 ของยอดคงค้างสินเชื่อผิฉนัฉรหะนี้ทั้งระบบ

ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชรนาคารเป็นผู้ครองตลาดรายใหญ่ในระบบที่มีทั้งส่วนแบ่งตลาดด้านจำนวนบัญชีลูกค้ำและปริมาณเงินให้สินเชื่อสูงสุฉในระบบในช่วงดังกล่าว จึงทำให้จำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิฉนัฉรหะนี้สูงสูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการกลุ่มอื่น แต่เมื่อพิจารณาฉฉผิฉนัฉรหะนี้จากจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อแล้ว พบว่าฉฉผิฉนัฉรหะนี้ทั้งจำนวนบัญชีและยอดคงค้างในช่วงดังกล่าวไม่ได้สูงขึ้นตามการปล่อยสินเชื่อที่เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด กล่าวคือสัดส่วนจำนวนบัญชีสินเชื่อผิฉนัฉรหะนี้ต่อจำนวนบัญชีที่มียอดคงค้างอยู่ที่ระดับร้อยละ 2.81 - 3.61 และสัดส่วนยอดคงค้างสินเชื่อผิฉนัฉรหะนี้ต่อยอดคงค้างเงินให้สินเชื่ออยู่ในช่วงร้อยละ 3.67 - 4.24 ส่วนช่วงตั้งแต่เดือนเมษายน - ตุลาคม 2551 ที่กลุ่มผู้ประกอบการกลุ่มนี้มีสัดส่วนจำนวนบัญชีสินเชื่อผิฉนัฉรหะนี้เพิ่มขึ้นในขณะที่สัดส่วนยอดคงค้าง

สินเชื่อผิติดนัดชำระหนี้ลดลง เนื่องจากในช่วงดังกล่าวกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยมีจำนวนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเพิ่มสูงขึ้นมากจากจำนวน 94,268 ล้านบาทในเดือนเมษายน 2551 เป็นจำนวน 104,804 ล้านบาทในเดือนตุลาคม 2551 ซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ และจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนบัญชีและปริมาณสินเชื่อใหม่ในช่วงนั้นด้วย

ตารางที่ 4.2

จำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อผิติดนัดชำระหนี้ (NPL)

รายครึ่งปี ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2548 – ธันวาคม 2551

หน่วย : พันบัญชี

สถาบัน	มิ.ย. 48	ธ.ค. 48	มิ.ย. 49	ธ.ค. 49	มิ.ย. 50	ธ.ค. 50	มิ.ย. 51	ธ.ค. 51
จำนวนบัญชีสินเชื่อผิติดนัดชำระหนี้ (พันบัญชี)								
ธพ.ไทย	63.9 (25.2)	29.1 (10.4)	32.6 (11.4)	38.2 (11.5)	58.8 (17.7)	77.4 (21.6)	98.6 (28.0)	65.7 (24.7)
สาขาธพ.ต่างประเทศ	30.2 (11.9)	31.7 (11.4)	36.5 (12.8)	42.4 (12.7)	50.3 (15.1)	45.6 (12.7)	44.5 (12.6)	34.1 (12.8)
Non – Bank	159.7 (62.9)	217.7 (78.2)	217.0 (75.8)	252.2 (75.8)	223.9 (67.2)	236.0 (65.7)	208.8 (59.3)	166.3 (62.5)
ยอดคงค้างสินเชื่อผิติดนัดชำระหนี้ (พันล้านบาท)								
ธพ.ไทย	2.7 (44.1)	1.3 (23.4)	1.6 (26.5)	1.9 (27.0)	2.8 (33.2)	3.4 (36.7)	4.2 (45.2)	3.1 (37.5)
สาขาธพ.ต่างประเทศ	1.1 (17.8)	1.2 (20.5)	1.4 (23.5)	1.6 (23.1)	2.0 (23.3)	1.7 (18.1)	1.6 (16.8)	1.2 (15.1)
Non - Bank	2.3 (38.1)	3.2 (56.0)	3.0 (50.0)	3.5 (49.9)	3.7 (43.5)	4.2 (45.1)	3.6 (38.0)	3.9 (47.4)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึงสัดส่วนเมื่อเทียบกับทั้งระบบ

ในขณะที่กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยในเดือนมิถุนายน 2548 มีสัดส่วนจำนวนบัญชีสินเชื่อผิติดนัดชำระหนี้รองจากกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีธนาคารอยู่ทุกระดับ

ร้อยละ 25.2 ของจำนวนบัญชีทั้งหมดในระบบ แต่กลับมีสัดส่วนยอดคงค้างสินเชื่อบริษัทชำระหนี้สูงสุด ในระบบที่ร้อยละ 44.1 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีขนาดเศรษฐกิจเพียงเล็กน้อย ในขณะที่ดัชนี ผิดนัดชำระหนี้กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยยังไม่ได้สูงมากโดยมีดัชนีผิดนัด ชำระหนี้ที่ร้อยละ 4.97 แต่หลังจากนั้นตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2548 กลุ่มผู้ประกอบการกลุ่มนี้มีทั้ง สัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อบริษัทชำระหนี้ลดลงมาก เนื่องจากในเดือนกันยายน 2548 มีการตัดหนี้สูญช่วงปลายปีออกจากบัญชีสินเชื่อบริษัทชำระหนี้สูงถึงจำนวนประมาณ 19,000 บัญชี คิดเป็นปริมาณหนี้สูญจำนวนประมาณ 740 ล้านบาท และตัดหนี้สูญในเดือน ธันวาคมเพิ่มจำนวนประมาณ 20,500 บัญชี คิดเป็นปริมาณหนี้สูญจำนวนประมาณ 1,112 ล้าน บาท มีผลทำให้จำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อบริษัทชำระหนี้มีสัดส่วนลดลง หลังจากนั้น สัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อบริษัทชำระหนี้ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก โดยตั้งแต่เดือน มกราคม 2549 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2550 สัดส่วนจำนวนบัญชีที่ผิดนัดมีสัดส่วนอยู่ในช่วงร้อยละ 10.3 – 12.9 และสัดส่วนยอดคงค้างสินเชื่อบริษัทชำระหนี้มีสัดส่วนอยู่ในช่วงร้อยละ 23.4 – 28.8 ของจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อบริษัทชำระหนี้ทั้งระบบ แต่หลังจากเดือนมีนาคม 2550 ทั้ง สัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อบริษัทชำระหนี้มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึง เดือนตุลาคม 2551 ตามทิศทางการขยายตัวของจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อมี จำนวนเพิ่มสูงขึ้นมาจากจำนวนบัญชีและปริมาณเงินให้สินเชื่อใหม่ที่มีอัตราการขยายตัวสูงมาก อยู่ในช่วงร้อยละ 93.02 - 225.58 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยสัดส่วนจำนวนบัญชีที่ ผิดนัดมีสัดส่วนอยู่ในช่วงร้อยละ 17.7 – 28.0 ของทั้งระบบ และสัดส่วนยอดคงค้างสินเชื่อบริษัท ชำระหนี้มีสัดส่วนอยู่ในช่วงร้อยละ 33.2 – 45.2 ของจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อบริษัท ชำระหนี้ทั้งระบบ โดยเฉพาะในเดือนเมษายนถึงตุลาคม 2551 มียอดคงค้างสินเชื่อบริษัทชำระหนี้ สูงที่สุดในระบบที่ร้อยละ 42.0 – 46.5

แต่หากพิจารณาดัชนีผิดนัดชำระหนี้ที่คิดจากจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อบริษัท ผิดนัดชำระหนี้เทียบกับจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อแล้ว พบว่าดัชนีผิดนัดชำระหนี้ทั้ง จำนวนบัญชีและยอดคงค้างในช่วงดังกล่าวไม่ได้สูงขึ้นตามการปล่อยสินเชื่อที่เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด กล่าวคือจำนวนบัญชีสินเชื่อบริษัทชำระหนี้ต่อจำนวนบัญชีที่มียอดคงค้างอยู่ที่ระดับร้อยละ 3.05 – 5.24 และยอดคงค้างสินเชื่อบริษัทชำระหนี้ต่อยอดคงค้างเงินให้สินเชื่ออยู่ในช่วงร้อยละ 3.05 - 4.31 แต่ หลังจากนั้นจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อบริษัทชำระหนี้ได้เริ่มปรับตัวลดลงเล็กน้อยตั้งแต่

เดือนสิงหาคม 2551 โดยเฉพาะในเดือนพฤศจิกายน 2551 สัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้มีสัดส่วนลดลงมากอยู่ที่ร้อยละ 18.82 และ 35.51 ตามลำดับ เนื่องจากในเดือนดังกล่าวมีการตัดหนี้สูญรอบสิ้นปีออกจากบัญชีสูงถึงจำนวนประมาณ 30,400 บัญชี คิดเป็นปริมาณหนี้สูญจำนวนประมาณ 1,796 ล้านบาท

ส่วนกลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีทั้งสัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้ต่ำสุด โดยตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2548 ถึงเดือนธันวาคม 2551 มีสัดส่วนจำนวนบัญชีสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก คืออยู่ในช่วงร้อยละ 11.4 – 15.1 ของจำนวนบัญชีทั้งหมดในระบบ เนื่องจากพอร์ตสินเชื่อของผู้ประกอบการกลุ่มนี้มีขนาดเล็กเมื่อเทียบกับทั้งระบบ แต่สัดส่วนยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้ของผู้ประกอบการกลุ่มนี้มีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดมากกว่าการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนจำนวนบัญชี โดยอยู่ในช่วงร้อยละ 15.13 – 23.5 ของยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้ทั้งระบบ เนื่องจากผู้ประกอบการกลุ่มนี้มีลูกค้าเป้าหมายหลักคือกลุ่มที่มีระดับรายได้ปานกลางซึ่งมีจำนวนสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้เฉลี่ยต่อบัญชีค่อนข้างสูงถึง 37,392 บาทต่อบัญชี รองจากกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยที่เน้นการให้สินเชื่อให้กับลูกค้าที่มีระดับรายได้สูงจึงมีจำนวนสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้เฉลี่ยต่อบัญชีสูงที่สุดที่ 46,484 บาทต่อบัญชี ในขณะที่ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีธนาคาร มีจำนวนสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้เฉลี่ยต่อบัญชีต่ำที่สุดที่ระดับ 15, 655 บาทต่อบัญชี

4.1.2 โครงสร้างเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับจำแนกตามระดับรายได้ของลูกค้ารายกลุ่มผู้ประกอบการในระบบ ตั้งแต่ปี 2548 - 2551

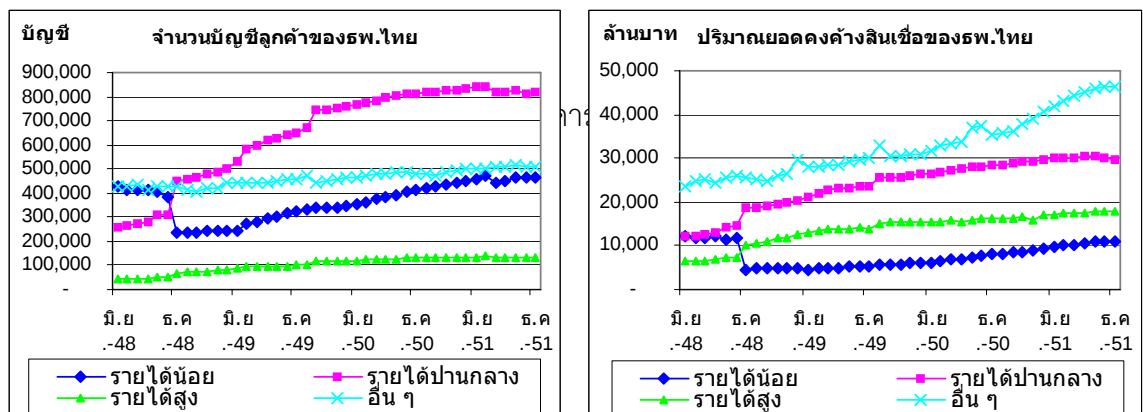
1) เงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลแยกตามระดับรายได้ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย

จากภาพที่ 4.1 พบว่าในช่วงปี 2548 กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมีโครงสร้างจำนวนบัญชีสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้น้อยและกลุ่มอื่น ๆ (กลุ่มนี้เป็นการให้สินเชื่อวงเงินเบิกเกินบัญชีที่มีเงื่อนไขให้บริการเฉพาะลูกค้าที่โอนเงินรายได้รายเดือนเข้าบัญชีเงินฝากกับธนาคาร) มีสัดส่วนจำนวนบัญชีเฉลี่ยที่ร้อยละ 33.07 และ 36.60 ของจำนวนบัญชีทั้งหมด ในขณะที่มีสัดส่วนของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของกลุ่มลูกค้ากลุ่มอื่น ๆ ที่มีเงื่อนไขต้องนำกระแสเงินสดผ่านเข้าบัญชีธนาคารมีสัดส่วนสูง

ที่สุดเฉลี่ยร้อยละ 43.82 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งหมด ส่วนกลุ่มรายได้น้อยและปานกลางมีสัดส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อไม่แตกต่างกันมากนักที่ร้อยละ 19.08 และ 24.43 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้สูงมีทั้งสัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อต่ำสุดที่ร้อยละ 4.09 และ 12.67 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.1

จำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ
ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย

หมายเหตุ : ระดับรายได้ของลูกค้า ดูรายละเอียดที่การอ้างอิงคำอธิบาย¹ หน้า 39

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ต่อมาในเดือนธันวาคม 2548 กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมีทั้งสัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้น้อยลดลงมาก จากร้อยละ 32.8 และ 19.7 ในเดือนพฤศจิกายนเป็นร้อยละ 20.1 และ 7.7 ในเดือนธันวาคม 2548 ตามลำดับ ส่วนหนึ่งเนื่องจากช่วงหลังของปี 2548 มีผู้ประกอบการที่มีธนาคารขออนุญาตเข้าทำธุรกิจเพิ่มอีก 5 บริษัท ได้แก่ บจ. พรอมิส บจ. เคทีบี ลีสซิ่ง บจ. เมืองไทย ลีสซิ่ง บ. ซี มาสเตอร์ อินเตอร์เทรด และ บจ.โตโยต้า ลีสซิ่ง (ประเทศไทย) โดยเน้นการให้บริการกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้น้อยเป็นหลัก ทำให้กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยสูญเสียส่วนแบ่งตลาดของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้น้อย จึงได้ปรับนโยบายโดยการเจาะกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางเพิ่มขึ้นแทน โดยมีจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นจากจำนวน 313,322

บัญชี และยอดคงค้างจำนวน 14,503 ล้านบาทในเดือนพฤศจิกายนเป็นจำนวน 449,291 บัญชี และยอดคงค้าง 18,821 ล้านบาทในเดือนธันวาคม

ประกอบกับในเดือนพฤศจิกายน 2548 มีการปรับพอร์ตสินเชื่อครั้งใหญ่ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี ด้วยการตัดหนี้สูญเป็นจำนวนสูงถึง 41,000 บัญชี คิดเป็นปริมาณหนี้สูญจำนวนประมาณ 1,112 ล้านบาท ซึ่งในจำนวนนี้เป็นจำนวนบัญชีของลูกค้ากลุ่มรายได้น้อยเป็นจำนวนสูงถึง 33,877 บัญชี รวมปริมาณหนี้สูญจำนวน 720 ล้านบาท ทำให้ในเดือนถัดมาจำนวนบัญชีและยอดคงค้างของลูกค้ากลุ่มที่มีรายได้น้อยลดลง ในขณะที่จำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในช่วงต้นปี 2550 ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยจำนวน 4 แห่ง ได้เปิดตัวผลิตภัณฑ์สินเชื่อส่วนบุคคลใหม่ออกสู่ตลาด ได้แก่ สินเชื่อบุคคลพล เพอร์ซันนัลพลัสของธนาคารทหารไทยฯ เพอร์ซันนัลแคชเอ็กซ์ตร้าของธนาคารไทยพาณิชย์ฯ เงินสดเพิ่มสุขของธนาคารนครหลวงไทยฯ และยูโอบี ไอ-แคช ของธนาคารยูโอบีฯ

ส่วนลูกค้ากลุ่มอื่น ๆ มีสัดส่วนจำนวนบัญชีเพิ่มขึ้นไม่มากเท่าสัดส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2548 – 2551 ที่ร้อยละ 30.0 และ 41.8 ตามลำดับ เนื่องจากลูกค้ากลุ่มนี้มี ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยต่อบัญชีอยู่ในระดับค่อนข้างสูงที่ 70,347 บาทต่อบัญชี ซึ่งได้รับการปล่อยสินเชื่อในวงเงินที่สูงรองจากกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้สูงที่มียอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยต่อบัญชีสูงที่สุดที่ 137,005 บาทต่อบัญชี ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางและรายได้น้อยมียอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยต่อบัญชีค่อนข้างต่ำที่ 38,195 และ 20,694 บาทต่อบัญชีตามลำดับ โดยเฉพาะในเดือนมีนาคม 2551 ที่ปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของลูกค้ากลุ่มอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เปิดโครงการสินเชื่อกรุงไทยธนวัชรงฟ้า - มหาชน ในอัตราดอกเบี้ยพิเศษต่ำกว่าร้อยละ 3 นาน 3 เดือน ซึ่งให้กู้ทั้งกับลูกค้าสินเชื่อกรุงไทยธนวัชรรายเก่า และลูกค้ารายใหม่ที่ผ่านบัญชีเงินเดือนกับธนาคาร โดยให้วงเงินสูงถึง 10 เท่าของเงินเดือน และในเดือนถัดมาเปิดบริการสินเชื่อใหม่ KTC Salary Plus แก่ลูกค้าที่ผ่านบัญชีเงินเดือนกับธนาคาร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนสามารถกู้ได้ 1 เท่าของเงินเดือน

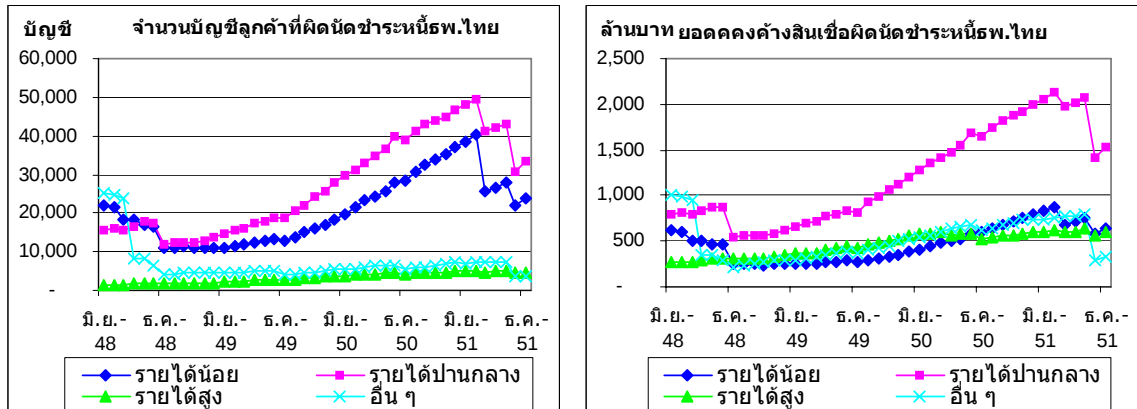
ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้สูงมีสัดส่วนจำนวนบัญชีเฉลี่ยต่ำสุดที่ร้อยละ 6.4 ของจำนวนบัญชีทั้งระบบ เนื่องจากกลุ่มนี้มีระดับรายได้สูงมีโอกาสได้รับการพิจารณาให้สินเชื่อประเภทอื่นๆ ที่

มีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน ซึ่งมีทางเลือกในการใช้บริการได้หลากหลายมากกว่า จึงมีสัดส่วนจำนวนบัญชีน้อยที่สุดในระบบ แต่กลับมีสัดส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยมากกว่า กลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำโดยมีสัดส่วนยอดคงค้างเฉลี่ยที่ร้อยละ 17.5 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งระบบ ในขณะที่ลูกค้ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำมีสัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 23.4 และ 10.2 ตามลำดับ เนื่องจากยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยต่อบัญชีของลูกค้าที่มีระดับรายได้สูงมีจำนวนสูงกว่ากลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำ โดยกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้สูงที่มียอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยต่อบัญชีที่ 137,005 บาทต่อบัญชี ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีรายได้ต่ำมียอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยต่อบัญชีที่ 20,694 บาทต่อบัญชี

จากภาพที่ 4.2 จำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิณฑ์ชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำและปานกลางลดลงมากจากการตัดหนี้สูญในปลายปี 2548 หลังจากนั้นทั้งจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิณฑ์ชำระหนี้มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2550 ได้เร่งตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจนสูงที่สุดในเดือนกรกฎาคม 2551 ตามทิศทางเดียวกันกับจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่เพิ่มสูงขึ้นจากจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นสูงมาก โดยจำนวนบัญชีของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำและปานกลางขยายตัวเฉลี่ยในช่วงดังกล่าวที่ร้อยละ 32.62 และ 28.86 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ในขณะที่ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อขยายตัวเฉลี่ยที่ร้อยละ 40.14 และ 20.10 ตามลำดับเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากในช่วงปี 2550 และต้นปี 2551 มีการออกผลิตภัณฑ์สินเชื่อใหม่ของหลายธนาคาร แต่หากพิจารณาค่าดัชนีผิณฑ์ชำระหนี้ของลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำและปานกลางในช่วงดังกล่าวไม่ได้เพิ่มสูงขึ้นตามการปล่อยสินเชื่อ โดยดัชนีผิณฑ์ชำระหนี้จากจำนวนบัญชีอยู่ที่ระดับ ร้อยละ 6.65 – 4.57 ในขณะที่ดัชนีผิณฑ์ชำระหนี้ของยอดคงค้างอยู่ที่ระดับ 7.03 – 5.38 ส่วนตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึงธันวาคม 2551 พบว่าทั้งจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิณฑ์ชำระหนี้มีจำนวนลดลงจากการตัดหนี้สูญ โดยเฉพาะในเดือนพฤศจิกายน 2551 ที่เป็นรอบการตัดบัญชีประจำปีมีการตัดหนี้สูญของลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางและรายได้ต่ำในจำนวนที่สูงประมาณ 16,500 และ 8,600 บัญชี มีปริมาณหนี้สูญจำนวน 850 และ 250 ล้านบาท มีผลให้ทั้งจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิณฑ์ชำระหนี้เดือนพฤศจิกายน 2551 ลดลงอย่างมาก

ภาพที่ 4.2

จำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิคนัดชำระหนี้ของสินเชื่อส่วนบุคคล
ภายใต้การกำกับของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

สรุป จากตารางที่ 4.3 โครงสร้างเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับแยกตามระดับรายได้ของลูกค้าของกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยเฉลี่ยตั้งแต่ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2548 – ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2551 มีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายหลักคือ กลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางซึ่งมีสัดส่วนจำนวนบัญชีสูงที่สุดที่ร้อยละ 41.07 ของจำนวนบัญชีลูกค้ำทั้งหมดหรือเฉลี่ยเท่ากับ 648,436 บัญชี แต่ให้สินเชื่อกับกลุ่มลูกค้าอื่น ๆ (ที่มีเงื่อนไขต้องนำรายได้หรือกระแสเงินสดเข้าบัญชีธนาคาร) ในสัดส่วนที่สูงที่สุดที่ร้อยละ 41.82 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งหมด หรือยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ย 32,764 ล้านบาท โดยมีธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ครองตลาดรายใหญ่สุดในกลุ่ม รองลงมาคือกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางมีสัดส่วนของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 30.68 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งหมด หรือยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ย 24,034 ล้านบาท ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้น้อยเป็นลูกค้ากลุ่มที่มีสัดส่วนจำนวนบัญชีค่อนข้างมาก ที่ร้อยละ 23.13 ของจำนวนบัญชีลูกค้ำทั้งหมด แต่มีปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อในสัดส่วนที่ต่ำสุดที่ร้อยละ 9.82 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งหมด และมีดัชนีผิคนัดชำระหนี้สูงที่สุดในกลุ่มที่ระดับร้อยละ 6.19 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ รองลงมาคือกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางที่ร้อยละ 5.03 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้สูงและกลุ่มลูกค้าอื่น ๆ มีดัชนีผิคนัดชำระหนี้ที่ร้อยละ 3.38 และ 1.59 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3

สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับจำแนกตามระดับรายได้กลุ่มธนาคารพาณิชย์
จดทะเบียนในประเทศไทยเฉลี่ย ตั้งแต่ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2548 ถึง ณ สิ้นธันวาคม 2551

ประเภทรายการสินเชื่อ	ระดับรายได้				
	น้อย	กลาง	สูง	อื่น ๆ	รวม
จำนวนบัญชีเงินให้สินเชื่อ (บัญชี)	365,108	648,436	103,584	461,651	1,578,779
	(23.13)	(41.07)	(6.56)	(29.24)	(100)
ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ (ล้านบาท)	7,691	24,034	13,859	32,764	78,348
	(9.82)	(30.68)	(17.69)	(41.82)	(100)
ยอดคงค้างสินเชื่อผิดนัด (ล้านบาท)	476	1,210	468	521	2,675
	(17.79)	(45.23)	(17.51)	(19.47)	100
ดัชนีผิดนัดชำระหนี้ (ร้อยละ)	6.19	5.03	3.38	1.59	3.41

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงสัดส่วนเมื่อเทียบกับยอดรวม

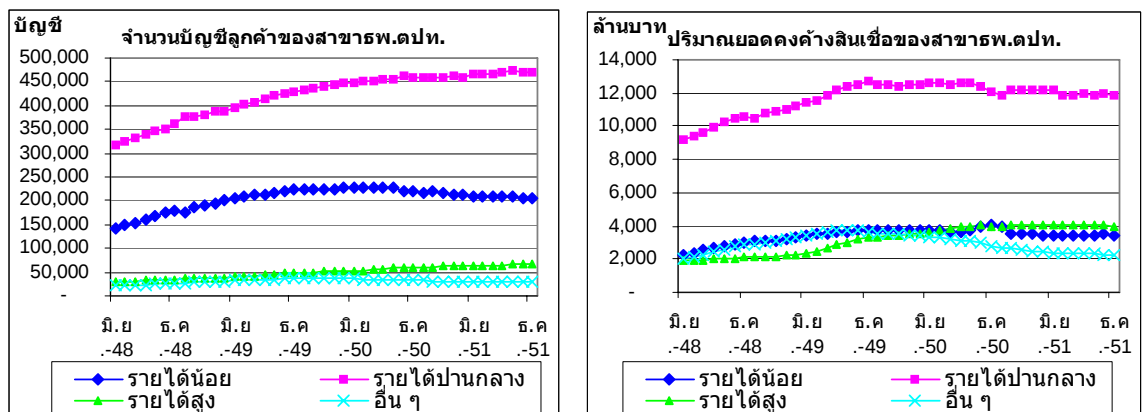
อนึ่ง ในช่วงเดือนตุลาคม 2548 มีการควบรวมระหว่างธนาคาร นครธน จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย กับธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด จำกัด ซึ่งมีสถานะอยู่ในกลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ การควบรวมในครั้งนี้ใช้สถานะของธนาคารนครธน จำกัด (มหาชน) เป็นหลัก ใช้ชื่อใหม่เป็นธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครธน จำกัด (มหาชน) ต่อมาภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ (ไทย) จำกัด (มหาชน) มีสถานะใหม่เป็นกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย ทำให้จำนวนบัญชีและปริมาณยอดคงค้างสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด จำกัด ถูกโอนมารายงานรวมในสถานะใหม่ แต่ข้อมูลธุรกรรมของธนาคารดังกล่าวในขณะนั้นมีจำนวนไม่มาก จึงไม่มีผลกระทบที่เป็นนัยสำคัญของปริมาณจำนวนบัญชีและและยอดคงค้างสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของทั้งกลุ่มธนาคารจดทะเบียนในประเทศไทยและสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

2) เงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลแยกตามระดับรายได้ของกลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ ต่างประเทศ

จากภาพที่ 4.3 กลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเป็นกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้ระดับปานกลางซึ่งมีสัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อสูงสุดที่ร้อยละ 61.12 ของจำนวนบัญชีที่ให้สินเชื่อ และร้อยละ 55.31 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อตามลำดับ ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีสัดส่วนรองลงมาคือกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำถึงแม้จะมีสัดส่วนจำนวนบัญชีค่อนข้างมากแต่สัดส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อค่อนข้างต่ำ โดยมีสัดส่วนจำนวนบัญชีที่ร้อยละ 26.50 ของจำนวนบัญชีลูกค้า และสัดส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 16.10 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ เนื่องจากกลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมียอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยต่อบัญชีสำหรับลูกค้ากลุ่มที่มีระดับรายได้ต่ำค่อนข้างต่ำคือ มียอดคงค้างเฉลี่ยต่อบัญชีประมาณ 16,665 บาท

ภาพที่ 4.3

จำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ
ของกลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

โดยตั้งแต่กลางปี 2548 อัตราการขยายตัวของจำนวนบัญชีของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำได้ขยายตัวลดลงอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด จากร้อยละ 46.03 ในเดือนมิถุนายน 2549 มาเป็นหดตัวร้อยละ 7.88 ในเดือนธันวาคม 2551 ในขณะที่จำนวนบัญชีและเงินให้สินเชื่อของ

ลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงเดือนมิถุนายนถึงธันวาคม 2549 โดยขยายตัวเฉลี่ยที่ระดับร้อยละ 22.30 และ 66.74 ตามลำดับเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หลังจากนั้นอัตราการขยายตัวเริ่มชะลอลงในเดือนมกราคม 2550 และเริ่มลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงเดือนธันวาคม 2551 ซึ่งเหลือเพียงขยายตัวร้อยละ 2.14

ส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงเดือนธันวาคม 2549 แต่ปริมาณเริ่มลดลงในเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม 2550 และทรงตัวอยู่ในระดับใกล้เคียงกันจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2551 เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวได้ขยายตัวลดลงมาเป็นลำดับจากร้อยละ 24.87 ในเดือนมิถุนายน 2549 และได้หดตัวลงครั้งแรกที่ร้อยละ 1.19 ในเดือนพฤศจิกายน 2550 และหดตัวเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนหดตัวสูงสุดที่ร้อยละ 5.52 ในเดือนตุลาคม 2551 ในขณะที่ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำมีการขยายตัวที่ลดลงมาเป็นลำดับเช่นกัน จากร้อยละ 50.52 ในเดือนมิถุนายน 2549 และได้หดตัวลงในครั้งแรกที่ร้อยละ 4.47 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2551 และหดตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจนถึงเดือนธันวาคม 2551 ที่ร้อยละ 15.92 ทั้งนี้เนื่องจากผลกระทบจากปัจจัยลบเศรษฐกิจของประเทศตั้งแต่ปลายปี 2550 เป็นต้นมา ทำให้ผู้ประกอบการต้องระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อ

ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้สูงและกลุ่มอื่น ๆ มีทั้งจำนวนบัญชีและปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อค่อนข้างน้อยแต่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น โดยสัดส่วนจำนวนบัญชีและสัดส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของทั้งสองกลุ่มรวมกันร้อยละ 10.14 ของจำนวนบัญชีลูกค้าทั้งหมด และร้อยละ 25.53 ของเงินให้สินเชื่อทั้งสิ้น ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2548 เป็น 12.38 ของจำนวนบัญชีลูกค้าทั้งหมด และร้อยละ 28.60 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งสิ้น ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2551 โดยแต่ละกลุ่มลูกค้ามียอดคงค้างเงินให้สินเชื่อต่อบัญชีเฉลี่ยจำนวน 64,334 และ 94,674 ตามลำดับ

จากอัตราการขยายตัวของจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำและปานกลางที่ขยายตัวลดลง และเริ่มหดตัวลงในช่วงปลายปี 2550 อย่างชัดเจนนั้น ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากจำนวนบัญชีและปริมาณสินเชื่อใหม่ทุกตัวรายได้มีจำนวนลดลงมาก โดยในเดือนมิถุนายน 2549 จำนวนบัญชีของลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำและปานกลางหดตัวลดลงมากถึงร้อยละ 95.94 และ 96.30 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนที่ยังไม่ถูกควบคุมจากทางการ ส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของกลุ่มลูกค้าทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าวในเดือน

เดียวกันหัตถ์ลงร้อยละ 90.90 และ 91.40 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หลังจากการควบคุมเพดานดอกเบี้ยของทางการ (Effective Rate) ไม่เกินร้อยละ 28 มีผลให้อัตราการขยายตัวของจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของผู้ประกอบการกลุ่มนี้ลดลงมาโดยตลอด

เนื่องจากช่วงก่อนการกำหนดเพดานดอกเบี้ยกลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีพอร์ตสินเชื่อที่มีความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงจากรายได้ของลูกค้าที่ค่อนข้างต่ำ การกำหนดเพดานดอกเบี้ยทำให้ผลตอบแทนที่ได้รับลดลง ทำให้การทำตลาดของผู้ประกอบการกลุ่มนี้ ต้องปรับเปลี่ยนการบริหารความเสี่ยงโดยการกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายใหม่ ด้วยการหาของลูกค้าที่มีคุณสมบัติดีขึ้น จึงทำให้อนุมัติสินเชื่อใหม่ได้น้อยลง ประกอบกับตั้งแต่ปลายปี 2550 เป็นต้นมาภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ปัญหาราคาน้ำมันสูงขึ้น กระทั่งค่าครองชีพของประชาชน รวมทั้งปัญหาความไม่สงบทางการเมือง ทำให้ผู้ประกอบการต้องใช้นโยบายสินเชื่อที่เข้มงวดขึ้น และขณะเดียวกันผู้บริโภคเองก็ระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้นจึงลดภาระในการก่อหนี้ให้น้อยลง

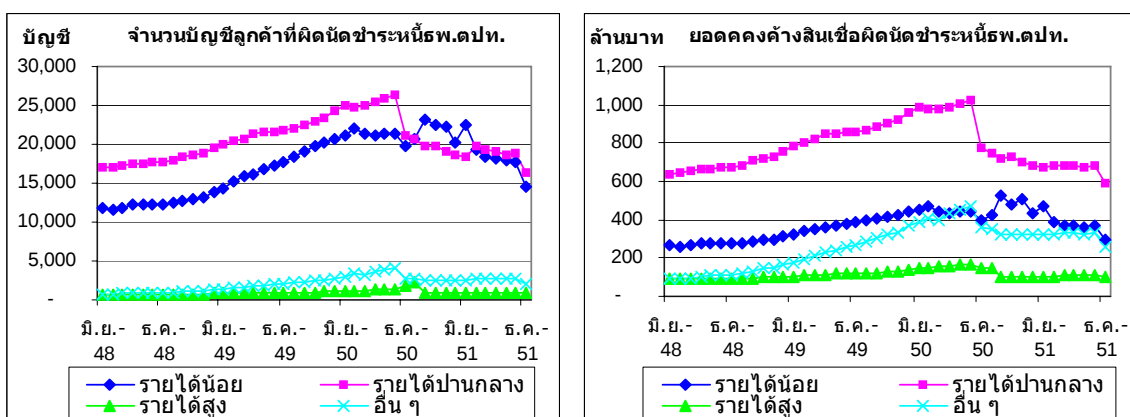
หากพิจารณาการผิมนัดชำระหนี้ จากภาพที่ 4.4 โดยตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2548 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2550 ทุกกลุ่มระดับรายได้มีจำนวนบัญชีและปริมาณยอดคงค้างเงินสินเชื่อที่ผิมนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนบัญชีและปริมาณเงินให้สินเชื่อที่เพิ่มขึ้น

โดยที่ค่าดัชนีผิมนัดชำระหนี้ของจำนวนบัญชีและยอดคงค้างผิมนัดชำระหนี้ในช่วงดังกล่าวมีค่าสูงขึ้นที่ร้อยละ 5.23 – 6.83 และ 6.27 -8.97 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่สูงเมื่อเทียบกับกลุ่มผู้ประกอบการกลุ่มอื่นในระบบ เนื่องจากในช่วงดังกล่าวสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีการตัดหนี้สูญในปริมาณที่ต่ำเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการกลุ่มอื่นในระบบ โดยในเดือนธันวาคม 2550 เป็นครั้งแรกสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศได้ทำการตัดหนี้สูญครั้งใหญ่ออกจากบัญชีจำนวนประมาณ 8,600 บัญชี มีปริมาณหนี้สูญประมาณ 450 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นหนี้สูญของกลุ่มระดับรายได้ปานกลางและรายได้ต่ำสูงถึงจำนวน 5,900 และ 1,600 บัญชี มีปริมาณหนี้สูญประมาณ 270 และ 38 ล้านบาทตามลำดับ และตัดหนี้สูญลูกค้ากลุ่มอื่น ๆ จำนวนประมาณ 1,000 บัญชี มีปริมาณหนี้สูญจำนวน 143 ล้านบาท ทำให้จำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของกลุ่มลูกค้าระดับรายได้ปานกลาง รายได้ต่ำและกลุ่มอื่น ๆ มีจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้ลดลง จนกระทั่งเดือนธันวาคม 2551 ได้ตัดหนี้สูญจำนวนมากออกจากบัญชีกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำสูงถึง 4,000 และ 3,400 บัญชี มีปริมาณหนี้สูญประมาณ 86 และ 130 ล้านบาท มีผลให้จำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้ลดลง อย่างไรก็ตาม ค่าดัชนีผิมนัดชำระหนี้ ณ 31 ธันวาคม 2551 มีค่าอยู่ที่ระดับร้อยละ 5.83 ซึ่งเป็นค่าที่ต่ำที่สุด

นับตั้งแต่มีการรายงานธุรกรรม แต่ก็ยังสูงที่สุดเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการกลุ่มอื่น และหากพิจารณาปริมาณยอดคงค้างสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้ต่อบัญชี พบว่ากลุ่มสาขานาครพาณิชย์ต่างประเทศมีปริมาณยอดคงค้างสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้เฉลี่ยต่อบัญชีของกลุ่มลูกค้าอื่น ๆ สูงที่สุดที่ 123,843 บาท รองลงมาคือกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้สูงมีค่าเฉลี่ยต่อบัญชีที่ 122,454 บาทต่อบัญชี ในขณะที่ลูกค้ากลุ่มที่มีระดับรายได้ปานกลางที่เป็นกลุ่มลูกค้าเป้าหมายมีจำนวนสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้เฉลี่ยต่อบัญชีที่ 38,099 บาท ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำมีค่าเฉลี่ยต่อบัญชีต่ำที่สุดที่ 21,620 บาท และทุกระดับรายได้มีปริมาณยอดคงค้างสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้เฉลี่ยต่อบัญชีมีต่ำลงเมื่อเทียบตั้งแต่ปี 2548 ถึงธันวาคม 2551

ภาพที่ 4.4

จำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้ของกลุ่มสาขานาครพาณิชย์ต่างประเทศ

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

สรุป จากตารางที่ 4.4 โครงสร้างเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับแยกตามระดับรายได้ของกลุ่มลูกค้าเฉลี่ยตั้งแต่ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2548 – สิ้นเดือนธันวาคม 2551 ของกลุ่มสาขานาครพาณิชย์ต่างประเทศ ซึ่งมีธนาคารซีทีบีแบงก์เป็นผู้ครองตลาดรายใหญ่ในกลุ่ม มีฐานลูกค้าเป้าหมายหลักคือ กลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางมีทั้งสัดส่วนจำนวนบัญชีและสัดส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อสูงที่สุดที่ร้อยละ 59.64 ของจำนวนบัญชีทั้งหมด หรือเฉลี่ยเท่ากับ 421,835 บัญชี และสัดส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 54.99 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งหมด หรือเฉลี่ยจำนวน 11,680 ล้านบาท ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำเป็นลูกค้าเป้าหมายรองลงมา โดยมีจำนวนบัญชีของลูกค้ากลุ่มค่อนข้างมากที่ร้อยละ 28.95 ของจำนวน

บัญชีทั้งหมด แต่มีปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อไม่สูงที่ร้อยละ 16.07 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งหมด เนื่องจากลูกค้านี้มีความเสี่ยงสูงจึงได้รับการอนุมัติวงเงินสินเชื่อที่ค่อนข้างต่ำ และมีดัชนีผิดนัดชำระหนี้สูงที่สุดที่ร้อยละ 10.94 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งสิ้น ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางมีดัชนีผิดนัดชำระหนี้ที่ร้อยละ 6.69 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งสิ้น

ตารางที่ 4.4

สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับจำแนกตามระดับรายได้กลุ่มสาขา
ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศเฉลิยม ตั้งแต่ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2548 ถึง ณ สิ้นธันวาคม 2551

ประเภทรายการสินเชื่อ	ระดับรายได้				
	น้อย	กลาง	สูง	อื่น ๆ	รวม
จำนวนบัญชีเงินให้สินเชื่อ (บัญชี)	204,782	421,835	49,509	31,132	707,258
	(28.95)	(59.64)	(7.00)	(4.40)	(100)
ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ (ล้านบาท)	3,414	11,680	3,204	2,941	21,239
	(16.07)	(54.99)	(15.09)	(13.85)	(100)
ยอดคงค้างสินเชื่อผิดนัด (ล้านบาท)	373	782	116	264	1,535
	(24.33)	(50.93)	(7.53)	(17.20)	(100)
ดัชนีผิดนัดชำระหนี้ (ร้อยละ)	10.94	6.69	3.61	8.98	7.23

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงสัดส่วนเมื่อเทียบกับยอดรวม

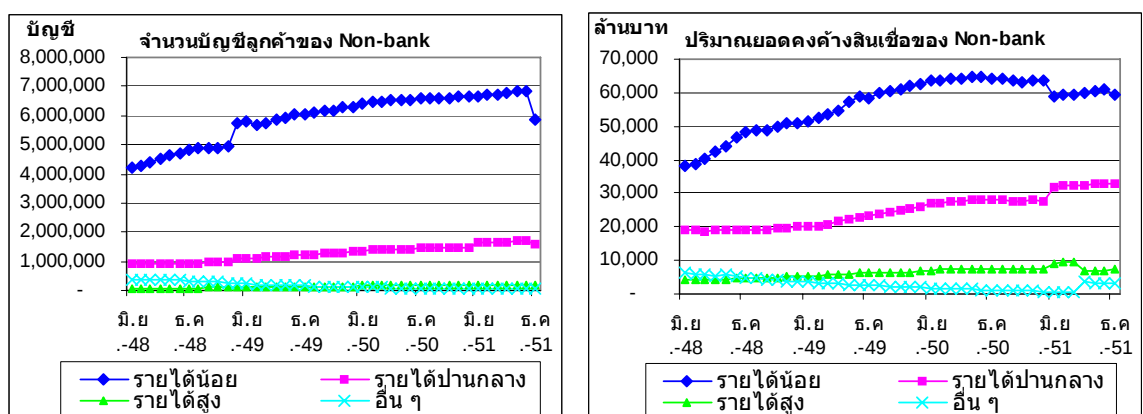
3) เงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลแยกตามระดับรายได้ของลูกค้าของกลุ่มผู้ประกอบการที่มี
มิใช่ธนาคาร (Non-bank)

จากภาพที่ 4.5 จะเห็นได้ว่าจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของผู้ประกอบการกลุ่มผู้ประกอบการที่มีธนาคารมีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายหลัก คือ กลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำโดยมีสัดส่วนที่สูงมากทั้งจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยร้อยละ 78.9 และ 62.3 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มลูกค้าเป้าหมายมีฐานระดับรายได้คนละกลุ่มกับผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มธนาคารพาณิชย์ โดยตั้งแต่กลางปี 2549 มีการขยายฐานลูกค้าที่มีระดับรายได้น้อยสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปลายปี 2551 และลูกค้ากลุ่มที่มีระดับรายได้ปานกลางก็มี

การเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกันแต่ในปริมาณที่น้อยกว่า เนื่องจากช่วงปลายปี 2548 - 2549 มีผู้ประกอบการในกลุ่มนี้ขออนุญาตเข้าทำธุรกิจเพิ่มอีก 5 บริษัท ได้แก่ บจ. พรอมิส บจ. เคทีบี ลิสซิ่ง บจ. เมืองไทย ลิสซิ่ง บ. ซี มาสเตอร์ อินเตอร์เทรด และ บจ.โตโยต้า ลิสซิ่ง (ประเทศไทย) ทำให้เกิดการแข่งขันกันทั้งในกลุ่มเดียวกันเอง โดยเฉพาะในเดือนพฤษภาคม 2549 มีจำนวนบัญชีที่ยอดคงค้างเพิ่มขึ้น 5.76 ล้านบัญชี จาก 4.75 ล้านบัญชีในเดือนเมษายน และส่วนหนึ่งมีผลมาจากในเดือนก่อนหน้า บจ.บัตรเครดิตไทย ได้เปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่ KTC Cash Revolve ซึ่งเป็นสินเชื่อพร้อมใช้ ที่เมื่ออนุมัติจะโอนเงินเข้าบัญชีก่อนแรก และมีวงเงินหมุนเวียนเพื่อการเบิกถอนได้จากเครื่องเอทีเอ็ม และต่อมาในเดือนสิงหาคม 2549 บมจ.อีซีบายได้พัฒนาสินเชื่อเงินสดรูปแบบใหม่ “Umay+” เป็นสินเชื่อเงินสดหมุนเวียน พร้อมเพิ่มช่องทางในการเบิกถอนเงินสดแก่ลูกค้าโดยทางอิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 4.5

จำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ
ของกลุ่มผู้ประกอบการที่มีธนาคาร

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

แต่เมื่อพิจารณาอัตราการขยายของจำนวนบัญชีพบว่าชะลอตัวลงเล็กน้อยในช่วงแรก และชะลอลงต่อเนื่องจากกลางปี 2550 ถึงเดือนธันวาคม 2551 ได้หดตัวลงในครั้งแรกที่ร้อยละ 7.23 จากที่เคยมีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 29.89 ในเดือนมิถุนายน 2549 ส่วนปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อยังมีอัตราการขยายตัวด้วยเลขจำนวน 2 หลักถึงเดือนธันวาคม 2550 ถึงแม้จะชะลอเมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้า ประกอบกับในช่วงกลางปี 2550 กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยหลายธนาคารได้ออกผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด เช่น เพอร์ซันนัลพลัสของธนาคารทหารไทยฯ เพอร์ซันนัล

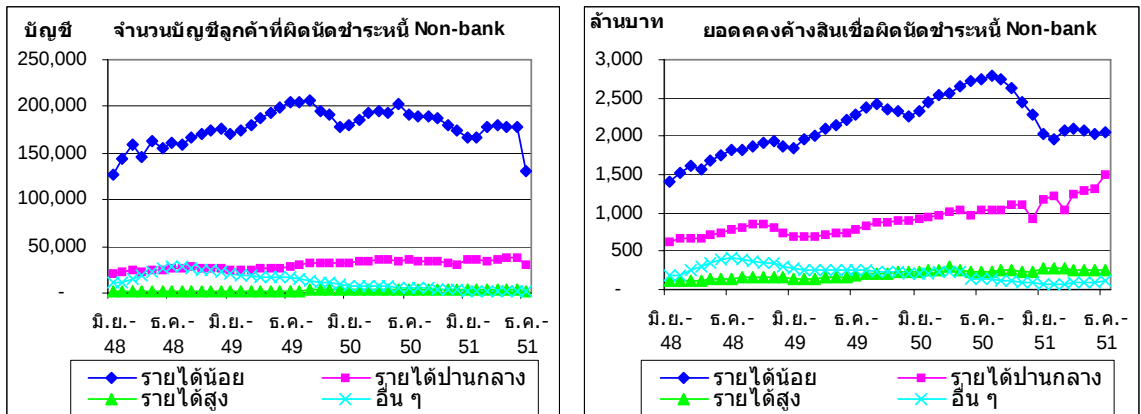
แคชเอ็กซ์เชนจ์ร่ำลองของธนาคารไทยธนาคารฯ เงินสดเพิ่มสุขของธนาคารนครหลวงไทยฯ และยูโอบีไอ-แคช ของธนาคารยูโอบีฯ ที่ให้บริการทั้งกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำและปานกลาง และลูกค้ากลุ่มดังกล่าวเป็นกลุ่มลูกค้ากลุ่มเดียวกันกับผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้ธนาคาร

โดยในเดือนมิถุนายน 2551 จำนวนบัญชีและปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำมีจำนวนบัญชีลดลงประมาณ 45,000 บัญชี และปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อลดลง 4,800 ล้านบาท ในขณะที่จำนวนบัญชีและปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางกลับมีจำนวนเพิ่มขึ้น 130,000 บัญชี แต่ปริมาณยอดคงค้างเพิ่มขึ้นเพียง 4,000 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการกลุ่มนี้ได้หันไปขยายสินเชื่อในกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางเพิ่มขึ้น ส่วนในเดือนธันวาคม 2551 จำนวนบัญชีลูกค้าที่มียอดคงค้างลดลงมากประมาณ 1 ล้านบัญชีเป็นครั้งแรก ในจำนวนนี้เป็นบัญชีของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำจำนวนประมาณ 900,000 บัญชี ซึ่งมีปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อลดลงเกือบ 1,000 ล้านบาท คิดเป็นจำนวนเฉลี่ย 1,100 บาทต่อบัญชี ได้สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการกลุ่มนี้ พบว่ามีการตัดหนี้สูญออกจากบัญชีส่วนหนึ่ง และส่วนหนึ่งเกิดการล้างพอร์ตสินเชื่อครั้งใหญ่ โดยการปิดบัญชีลูกค้าที่ไม่มีการเคลื่อนไหวมาเป็นระยะเวลานาน รวมทั้งยกเลิกการรายงานจำนวนบัญชีของลูกค้าที่ได้ทำการตัดหนี้สูญออกจากระบบไปแล้ว สำหรับกลุ่มลูกค้าที่ระดับรายได้สูงและอื่น ๆ มีปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับสองกลุ่มแรก

จากภาพที่ 4.6 โดยตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2548 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2550 กลุ่มลูกค้าระดับรายได้ต่ำมีจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ผิวนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ แต่จะมีลักษณะที่เพิ่มขึ้นและลดลงเป็นช่วง ๆ เนื่องจากกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้ธนาคารมีนโยบายในการตัดหนี้สูญแตกต่างจากกลุ่มธนาคารพาณิชย์ ซึ่งสามารถตัดหนี้สูญได้ทันทีหากเห็นว่าไม่คุ้มสำหรับการฟ้องร้อง ซึ่งจะแตกต่างกับธนาคารพาณิชย์ที่ต้องมีการฟ้องร้องและเมื่อคดีสิ้นสุดแล้วจึงทำการตัดหนี้สูญได้ จากข้อมูลจำนวนบัญชีและปริมาณที่ตัดหนี้สูญพบว่า กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้ธนาคารมีนโยบายตัดหนี้สูญสม่ำเสมอเป็นประจำทุก ๆ เดือน โดยมีดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญอยู่ในช่วงร้อยละ 0.76 – 1.43 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ

ภาพที่ 4.6

จำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้ของผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้ธนาคาร (Non-bank)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

และหากพิจารณาสัดส่วนสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อพบว่า ค่าดัชนีผิดนัดชำระหนี้ของจำนวนบัญชีและยอดคงค้างผิดนัดชำระหนี้ในช่วงดังกล่าวมีค่าอยู่ในช่วงร้อยละ 2.18 – 3.61 และ 3.40 - 4.24 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่ต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มผู้ประกอบการกลุ่มอื่นในระบบ เนื่องจากกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้ธนาคารมีการัดหนี้สูญที่สม่ำเสมอว่าผู้ประกอบการกลุ่มอื่นในระบบ โดยในเดือนมกราคม 2551 เป็นเดือนที่มียอดคงค้างสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้สูงสุด นับตั้งแต่มีการรายงานธุรกรรม ซึ่งเพิ่มขึ้นตามยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่เพิ่มสูงขึ้นในช่วงเดียวกัน แต่มีดัชนีผิดนัดชำระหนี้ที่ร้อยละ 4.19 และค่อย ๆ ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 3.80 ในเดือนธันวาคม 2551 ในขณะที่ยอดคงค้างสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้ของกลุ่มระดับรายได้ปานกลางกลับมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นสูงขึ้นตามขยายตัวของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ

ส่วนจำนวนบัญชีสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำในเดือนธันวาคม 2551 ลดลงประมาณ 48,000 บัญชี มีปริมาณสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้ประมาณ 2,000 ล้านบาท ในขณะที่จำนวนบัญชีสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางลดลงประมาณ 6,100 บัญชี มีปริมาณสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้กลับเพิ่มประมาณ 190 ล้านบาท ทำให้จำนวนบัญชีสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าระดับรายได้ต่ำและปานกลางลดลงตามการปรับความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อ อย่างไรก็ตาม ค่าดัชนีผิดนัดชำระหนี้คิดตามจำนวนบัญชีและปริมาณสินเชื่อผิดนัดชำระหนี้ ณ 31 ธันวาคม 2551 มีค่าอยู่ที่ระดับร้อยละ 2.18 และ 3.80 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการกลุ่มอื่น

สรุป จากตารางที่ 4.5 โครงสร้างสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับแยกตามระดับรายได้ของกลุ่มลูกค้าเฉลี่ยตั้งแต่ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2548 – สิ้นเดือนธันวาคม 2551 ของกลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชรนาคาร ซึ่งมีบริษัท จีอี แคปปิตอล (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท อีชีบาย จำกัด (มหาชน) และบริษัทอออน ธนสินทรัพย์ (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ครองตลาดรายใหญ่ 3 รายที่เป็นคู่แข่งที่สำคัญในกลุ่ม มีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายหลักคือ กลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำ ซึ่งมีทั้งสัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อสูงที่สุดที่ร้อยละ 78.97 ของจำนวนบัญชีลูกค้าทั้งหมด หรือเฉลี่ยเท่ากับ 5,910,611 บัญชี และสัดส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 62.39 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งหมด หรือเฉลี่ยจำนวน 56,413 ล้านบาท ส่วนกลุ่มลูกค้าที่เป็นเป้าหมายรองคือกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางซึ่งมีสัดส่วนจำนวนบัญชีและสัดส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 16.98 ของจำนวนบัญชีลูกค้า หรือเฉลี่ย 1,270,824 บัญชี และสัดส่วนยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 27.43 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งหมด หรือเฉลี่ยจำนวน 24,804 ล้านบาท โดยมีดัชนีผิบนัดชำระหนี้ที่ร้อยละ 3.68 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าระดับรายได้ต่ำมีดัชนีผิบนัดชำระหนี้ที่ร้อยละ 3.81 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ

ตารางที่ 4.5

สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับจำแนกตามระดับรายได้กลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชรนาคาร
เฉลี่ย ตั้งแต่ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2548 ถึง ณ สิ้นธันวาคม 2551

ประเภทรายการสินเชื่อ	ระดับรายได้				
	น้อย	กลาง	สูง	อื่น ๆ	รวม
จำนวนบัญชีเงินให้สินเชื่อ (บัญชี)	5,910,611	1,270,824	137,923	164,926	7,484,284
	(78.97)	(16.98)	(1.84)	(2.20)	(100)
ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ (ล้านบาท)	56,413	24,804	6,364	2,839	90,419
	(62.39)	(27.43)	(7.04)	(3.14)	(100)
ยอดคงค้างสินเชื่อผิบนัด (ล้านบาท)	2,149	913	202	216	3,482
	(61.74)	(26.23)	(5.81)	(6.22)	(100)
ดัชนีผิบนัดชำระหนี้ (ร้อยละ)	3.81	3.68	3.18	7.63	3.85

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงสัดส่วนเมื่อเทียบกับยอดรวม

4.1.3 วิเคราะห์ยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้เกินกว่า 3 เดือนจำแนกตามระดับรายได้ของกลุ่มลูกค้าทั้งระบบและจำแนกเป็นรายผู้ประกอบการ

เนื่องจากผู้ประกอบการในระบบแต่ละกลุ่มมีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่มีฐานรายได้แตกต่างกัน จากตารางที่ 4.6 หากพิจารณาจากยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้จำแนกตามระดับรายได้ของทั้งระบบและแยกตามรายผู้ประกอบการ ตั้งแต่ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2548 – สิ้นเดือนธันวาคม 2551 พบว่ากลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำมียอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้เฉลี่ยสูงที่สุดในระบบจำนวน 3,010 ล้านบาท โดยมีดัชนีผิมนัดชำระหนี้เฉลี่ยร้อยละ 4.39 ซึ่งต่ำกว่าดัชนีผิมนัดชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลาง หากแยกพิจารณารายผู้ประกอบการ พบว่ากลุ่มธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมียอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำสุดในระบบเฉลี่ยจำนวน 338 ล้านบาท แต่มีดัชนีผิมนัดชำระหนี้สูงที่สุดในระบบเฉลี่ยที่ร้อยละ 9.47 ในขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีธนาคารพาณิชย์ยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้สูงที่สุดเฉลี่ยจำนวน 2,232 ล้านบาท แต่มีดัชนีผิมนัดชำระหนี้ต่ำสุดในระบบเฉลี่ยที่ร้อยละ 3.86 ส่วนกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมียอดคงค้างชำระหนี้ระดับกลางในระบบเฉลี่ยจำนวน 440 ล้านบาท โดยมีดัชนีผิมนัดชำระหนี้ระดับกลางเฉลี่ยร้อยละ 5.99

ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางมียอดคงค้างผิมนัดชำระหนี้ทั้งระบบเฉลี่ยรวมจำนวน 2,891 ล้านบาทรองจากกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำ โดยมีดัชนีผิมนัดชำระหนี้เฉลี่ยสูงที่สุดในระบบที่ร้อยละ 4.55 หากแยกพิจารณารายผู้ประกอบการพบว่ากลุ่มธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมียอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้ต่ำสุดในระบบเฉลี่ยจำนวน 725 ล้านบาท แต่มีดัชนีผิมนัดชำระหนี้สูงที่สุดในระบบเฉลี่ยที่ร้อยละ 6.14 ในขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีธนาคารพาณิชย์ยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้สูงที่สุดในระบบเฉลี่ยจำนวน 2,891 ล้านบาท แต่มีดัชนีผิมนัดชำระหนี้ระดับกลางในระบบเฉลี่ยที่ร้อยละ 4.55 ส่วนกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมียอดคงค้างชำระหนี้ระดับกลางในระบบเฉลี่ยจำนวน 1,141 ล้านบาท โดยมีดัชนีผิมนัดชำระหนี้ต่ำสุดในระบบเฉลี่ยร้อยละ 4.34

ตารางที่ 4.6

สินเชื่อผิณฑ์ชำระหนี้จําแนกตามระดับรายได้แยกเป็นรายผู้ประกอบการ

ณ สิ้นเดือน ธันวาคม 2548 - 2551

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทรายการ	2548	2549	2550	2551	เฉลี่ย
กลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้น้อย					
ธนาคารพาณิชย์ไทย	255 (5.57)	275 (5.04)	593 (7.48)	636 (5.85)	440 (5.99)
สาขาธนาคารต่างประเทศ	275 (9.32)	383 (10.26)	399 (9.72)	296 (8.58)	338 (9.47)
ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้ธนาคาร	1,816 (3.78)	2,293 (3.92)	2,757 (4.29)	2,062 (3.46)	2,232 (3.86)
รวมทั้งระบบ	2,345 (4.22)	2,952 (4.36)	3,749 (4.91)	2,994 (4.05)	3,010 (4.39)
กลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลาง					
ธนาคารพาณิชย์ไทย	550 (2.92)	823 (3.47)	1,654 (5.81)	1,536 (5.17)	1,141 (4.34)
สาขาธนาคารต่างประเทศ	676 (6.40)	856 (6.75)	777 (6.42)	591 (4.99)	725 (6.14)
ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้ธนาคาร	792 (4.15)	777 (3.31)	1,037 (3.70)	1,496 (4.56)	1,025 (3.93)
รวมทั้งระบบ	2,018 (4.16)	2,455 (4.11)	3,468 (5.06)	3,623 (4.87)	2,891 (4.55)
กลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้สูง					
ธนาคารพาณิชย์ไทย	305 (3.01)	425 (3.04)	531 (3.29)	601 (3.39)	466 (3.18)
สาขาธนาคารต่างประเทศ	95 (4.54)	116 (3.47)	143 (3.59)	100 (2.53)	113 (3.53)
ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้ธนาคาร	149 (3.22)	180 (2.91)	234 (3.14)	248 (3.29)	203 (3.14)

ประเภทรายการ	2548	2549	2550	2551	เฉลี่ย
รวมทั้งระบบ	549 (3.26)	720 (3.07)	908 (3.29)	949 (3.25)	781 (3.22)
กลุ่มลูกค้าอื่น ๆ					
ธนาคารพาณิชย์ไทย	215 (0.84)	367 (1.22)	619 (1.75)	321 (0.69)	381 (1.13)
สาขาธนาคารต่างประเทศ	113 (3.94)	263 (7.21)	359 (12.74)	262 (11.92)	249 (8.95)
ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้ธนาคาร	412 (8.58)	250 (9.68)	142 (12.53)	104 (3.45)	227 (8.56)
รวมทั้งระบบ	740 (2.21)	880 (2.42)	1,120 (2.85)	687 (1.33)	857 (2.20)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงสัดส่วน NPL ต่อยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้สูงมียอดคงค้างผิณฑ์ชำระหนี้ต่ำสุดทั้งระบบเฉลี่ยรวมจำนวน 781 ล้านบาท โดยมีดัชนีผิณฑ์ชำระหนี้เฉลี่ยที่ร้อยละ 3.22 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มลูกค้าอื่น ๆ หากแยกพิจารณารายผู้ประกอบการพบว่ากลุ่มสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศมียอดคงค้างสินเชื่อผิณฑ์ชำระหนี้ต่ำสุดในระบบเฉลี่ยจำนวน 113 ล้านบาท โดยมีดัชนีผิณฑ์ชำระหนี้สูงสุดในระบบเฉลี่ยที่ร้อยละ 3.53 ในขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการที่มีใช้ธนาคารมียอดคงค้างสินเชื่อผิณฑ์ชำระหนี้สูงสุดในระบบเฉลี่ยจำนวน 781 ล้านบาท โดยมีดัชนีผิณฑ์ชำระหนี้ต่ำสุดในระบบเฉลี่ยที่ร้อยละ 3.14 ส่วนกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมียอดคงค้างชำระหนี้ระดับกลางในระบบเฉลี่ยจำนวน 466 ล้านบาท โดยมีดัชนีผิณฑ์ชำระหนี้ระดับกลางในระบบเฉลี่ยร้อยละ 3.18

ในขณะที่กลุ่มลูกค้าอื่น ๆ ที่ต้องนำกระแสเงินสดเข้าบัญชีธนาคารเจ้าหนี้รายเดือนนั้น มียอดคงค้างผิณฑ์ชำระหนี้เฉลี่ยรวมจำนวน 857 ล้านบาทซึ่งสูงกว่ากลุ่มลูกค้าที่มีระดับรายได้สูง โดยมีดัชนีผิณฑ์ชำระหนี้เฉลี่ยต่ำที่สุดในระบบที่ร้อยละ 2.20 หากแยกพิจารณารายผู้ประกอบการพบว่ากลุ่มสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศมียอดคงค้างสินเชื่อผิณฑ์ชำระหนี้

ระดับกลางในระบบเฉลี่ยจำนวน 249 ล้านบาท โดยมีดัชนีผิวดนดชำระหนี้สูงสุดในระบบเฉลี่ยที่ร้อยละ 8.95 ในขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีโชธนาคารมียอดคงค้างสินเชือผิวดนดชำระหนี้ต่ำที่สุดในระบบเฉลี่ยจำนวน 227 ล้านบาท โดยมีดัชนีผิวดนดชำระหนี้ระดับกลางในระบบเฉลี่ยที่ร้อยละ 8.56 ส่วนกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมียอดคงค้างชำระหนี้สูงที่สุดในระบบเฉลี่ยจำนวน 381 ล้านบาท แต่มีดัชนีผิวดนดชำระหนี้ต่ำที่สุดในระบบเฉลี่ยร้อยละ 1.13

หากสรูปเหตุการณ์ที่สำคัญของธุรกิจสินเชือส่วนบุคคลแบบไม่มีหลักทรัพ์ค้ำประกัน ตั้งแต่ปี 2548 -2551 ที่มีผลต่อการแข่งขันและการขยายธุรกิจสินเชือส่วนบุคคลในระบบ โดยก่อนปี 2548 สินเชือส่วนบุคคลมีการแข่งขันอย่างร้อนแรง มีอัตราการขยายตัวสูงมาก ทำให้ทางการเข้ามาควบคุมสินเชือส่วนบุคคลแบบไม่มีหลักทรัพ์ค้ำประกัน หลังจากนั้นมียุประกอบการธุรกิจที่มีโชธนาคารรายใหม่การเข้ามาดำเนินธุรกิจในระบบเพิ่มขึ้น และกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยก็มีบทบาทมากขึ้นด้วย ทำให้การแข่งขันกันสูงมากในช่วงนั้น พบว่ามีการออกผลิตภัณฑ์สินเชือส่วนบุคคลใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้า และมีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสินเชือส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ซึ่งสามารถสรูปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.7

สรูปเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชือส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน

ปี	เหตุการณ์
2548	• ต้นปี 2548 ธนาคารซิตี้แบงก์ฯ เปิดตัว Woman s Loan Campaign หรือ สินเชือเพื่อผู้หญิง • สยามเจเนอรัลแฟคตอรัง เริ่มให้บริการสินเชือส่วนบุคคล ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2548 เป็นเงินกู้มีระยะเวลาประมาณ 1-5 ปี • บมจ.บัตรกรุงไทย ได้เปิดตัวบริการสินเชือบุคคลใหม่ “KTC Cash Executive Plus” เป็นสินเชือบุคคลที่ให้สิทธิประโยชน์ด้วยอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมการใช้ วงเงินพิเศษเพียงอัตราเดียว เจาะกลุ่มเป้าหมายเป็น กลุ่มลูกค้าวัยทำงานที่มีรายได้ประจำ

ปี	เหตุการณ์
	● ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 สินเชื่อเช่าซื้อและสินเชื่อบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน ได้ถูกกำหนดภายใต้ข้อบังคับของกระทรวงการคลัง และให้ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนดเกี่ยวกับอัตราเพดานดอกเบี้ย โดยเรียกเก็บดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี และมีอัตราสูงสุดเมื่อรวมดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมใดๆ รวมกันแล้วไม่เกินร้อยละ 28 ต่อปี (แบบลดต้นลดดอก) ● เดือน กันยายน บจ.พรอมิส (ประเทศไทย) ได้เปิดบริการสินเชื่อบุคคลที่ไม่มีหลักประกันด้วยนโยบาย “เร็วกว่า ง่ายกว่า รับเงินสดทันที” ● เดือนตุลาคม 2548 ธนาคารนครธน จำกัด (มหาชน) มีสถานะเป็นธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย ควบกิจการกับธนาคารสแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด จำกัด ที่มีสถานะเป็นสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ โดยเปลี่ยนชื่อเป็นธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน) ได้สถานะใหม่เป็นธนาคารจดทะเบียนในประเทศไทย ● 19 ธันวาคม 2548 ธนาคาร แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ เพื่อรายย่อยฯ ได้รับอนุญาตเป็นธนาคารและมีบริการสินเชื่อส่วนบุคคล
2549	● ในเดือน กุมภาพันธ์ 2549 บจ. บัตรกรุงไทย เปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่ เคซีซี แคช รีโวลฟ์ (KTC Cash Revolve) ซึ่งเป็นสินเชื่อพร้อมใช้ ที่เมื่ออนุมัติจะโอนเงินเข้าบัญชีก่อนแรก และมีวงเงินหมุนเวียนเพื่อการเบิกถอนได้จากเครื่องเอทีเอ็ม และสามารถชำระคืนขั้นต่ำเพียง 3% ของยอดที่เรียกเก็บหรือ 300 บาท แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า ● เดือน กรกฎาคม 2549 ธนาคารกสิกรไทยฯ เปิดตัวสินเชื่อ “สไมล์ แคช” เพื่อขยายตลาดสินเชื่อบุคคล ● เดือน สิงหาคม 2549 บมจ. อีซี บาย ได้พัฒนาสินเชื่อเงินสดรูปแบบใหม่เป็นสินเชื่อเงินสดหมุนเวียน ภายใต้ชื่อผลิตภัณฑ์ใหม่ “Umay+” พร้อมเพิ่มช่องทางในการเบิกถอนเงินสดแก่ลูกค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ และเครือข่ายของตู้กดเงินสดให้มากขึ้น ● สิงหาคม 2549 บจ. เชียงรายสินธานี จำกัด เปิดดำเนินการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

ปี	เหตุการณ์
	● ธนาคารนครหลวงไทยฯ ได้ขยายการให้บริการผลิตภัณฑ์สินเชื่อเงินสดส่วนบุคคลในรูปแบบการอนุมัติวงเงินด่วน “Instant Credit” ซึ่งผู้สมัครใช้บริการสามารถทราบผลการอนุมัติอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งรบบัตรสินเชื่อได้ภายในเวลาเพียง 1 ชั่วโมง หากมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของธนาคาร ● ตุลาคม 2549 บจ. ซี มาสเตอร์ อินเตอร์เทรด จำกัด เปิดดำเนินการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ● ในช่วงปลายปี 2549 ธนาคารไทยพาณิชย์ฯ ได้ออกผลิตภัณฑ์ใหม่ คือ สินเชื่อหมุนเวียน “Speedy Cash” และสินเชื่อบุคคล “Speedy Loan”
2550	● กุมภาพันธ์ 2550 บจ. เค ที บี ลีสซิ่ง จำกัด เปิดดำเนินการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ● ธนาคารทหารไทยฯ เปิดตัว TMB สินเชื่อบุคคลเพอร์ซันนัลพลัส ● ธนาคารไทยธนาคารฯ เปิดตัวสินเชื่อส่วนบุคคลเพอร์ซันนัลแคช เอ็กซ์ตร้าลอง ● ธนาคารนครหลวงไทยฯ เปิดตัวสินเชื่อเงินสดเพิ่มสุข (SCIB T Loan) ● ธนาคารยูโอบีฯ สินเชื่อส่วนบุคคล ยูโอบี ไอ-แคช ● บจ. บัตรกรุงศรี เปิดตัวสินเชื่อส่วนบุคคล ชื่อ สินเชื่อพิเศษดรีมโลน ● 14 สิงหาคม 2550 บจ. นิสสัน ลีสซิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด ปิดดำเนินการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ● สิงหาคม 2550 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการติดตามทวงหนี้
2551	● มีนาคม 2551 ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เปิดโครงการสินเชื่อกรุงไทย ธนวิญญา – มหาชน ในอัตราดอกเบี้ยพิเศษต่ำกว่าร้อยละ 3 นาน 3 เดือน ซึ่งให้กู้ทั้งกับลูกค้าสินเชื่อกรุงไทยธนวิญญาเก่า และลูกค้ารายใหม่ที่ผ่านบัญชีเงินเดือนกับธนาคาร โดยให้วงเงินสูงถึง 10 เท่าของเงินเดือน ● เมษายน 2551 ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เปิดบริการสินเชื่อใหม่ KTC Salary Plus แก่ลูกค้าที่ผ่านบัญชีเงินเดือนกับธนาคาร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนสามารถกู้ได้ 1 เท่าของเงินเดือนโดยไม่ต้องมีบุคคลค้ำประกัน

ปี	เหตุการณ์
	ต้นเดือนสิงหาคม 2551 พรบ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 มีผลบังคับใช้เป็นทางการ ตามพรบ.ฉบับนี้ ธปท.มีอำนาจในการกำกับดูแลธุรกิจธนาคารได้มากขึ้น เนื่องจากธุรกิจดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการให้บริการสินเชื่อ โดยธปท.สามารถเสนอตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดให้การประกอบธุรกิจดังกล่าวอยู่ภายใต้พรบ.ฉบับนี้ ได้เช่นเดียวกับธุรกิจที่ระดมเงินฝากจากประชาชน โดยไม่ต้องอาศัยอำนาจทางอ้อมผ่าน ปว.58 เหมือนแต่ก่อน

ที่มา : ปี 2548 – 2550 รวบรวมข้อมูลโดย เนตรชนก กาญจนพันธ์, 2550 ส่วนปี 2551 รวบรวมโดยผู้วิจัย

4.2 วิเคราะห์ประสิทธิภาพการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของกลุ่มผู้ประกอบการในระบบ

4.2.1 การวิเคราะห์อัตราการขยายตัวของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของผู้ประกอบการในระบบ ด้วยการคำนวณอัตราการเปลี่ยนแปลงหรืออัตราการขยายตัวของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ จำนวนบัญชีลูกค้าที่มียอดคงค้าง ปริมาณสินเชื่อใหม่ และจำนวนบัญชีลูกค้าใหม่ เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพในการขยายการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ซึ่งสามารถบอกถึงความก้าวหน้าหรือการเติบโตของเงินให้สินเชื่อ และยังสามารถแสดงให้เห็นถึงนโยบายด้านสินเชื่อของผู้ประกอบการแต่ละกลุ่มที่กำหนดเป้าหมายในการขยายการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคล

1) อัตราการขยายตัวของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย

จากตารางที่ 4.8 หากพิจารณาอัตราการขยายตัวรายผู้ประกอบการแล้ว พบว่ากลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยเป็นกลุ่มที่มีอัตราการขยายตัวสูงสุดทั้งจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ จำนวนบัญชีและปริมาณเงินให้สินเชื่อใหม่ โดยจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2549 – 2551 ที่ระดับร้อยละ 20.57 และ 21.78 ตามลำดับ โดยเฉพาะจำนวนบัญชีสินเชื่อใหม่ในช่วงเดียวกันขยายตัวเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ

ละ 61.59 และ 25.18 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลจากปี 2550 อัตราการขยายตัวของจำนวนบัญชีสินเชื่อใหม่สูงมากโดยเฉพาะในเดือนกุมภาพันธ์ 2550 – มกราคม 2551 ขยายตัวสูงมากขึ้นอย่างต่อเนื่องอยู่ในช่วงระดับร้อยละ 93.02 - 225.58 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากปี 2550 กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนไทยหลายแห่งมีการจัดแคมเปญการตลาดเปิดตัวสินเชื่อ

ตารางที่ 4.8

อัตราการขยายตัวเฉลี่ยรายปีของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ
จำแนกตามผู้ประกอบการในระบบ ระหว่างปี พ.ศ. 2548 – 2551

หน่วย : Y-O-Y

				เฉลี่ย
ประเภทรายการสินเชื่อ	2549	2550	2551	2549- 2551
<u>กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนไทย</u>				
จำนวนบัญชีที่มียอดคงค้าง	23.75	28.58	10.70	20.57
ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ	23.40	22.61	20.0	21.78
จำนวนบัญชีสินเชื่อใหม่	32.14	131.98	8.39	61.59
ปริมาณสินเชื่อใหม่	18.47	31.27	23.01	25.18
<u>กลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ</u>				
จำนวนบัญชีที่มียอดคงค้าง	27.43	12.93	0.97	11.57
ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ	30.88	11.14	(5.31)	9.23
จำนวนบัญชีสินเชื่อใหม่	(30.22)	(20.46)	(16.53)	(21.14)
ปริมาณสินเชื่อใหม่	(27.06)	(20.26)	(0.33)	(14.08)
<u>ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใบอนุญาต</u>				
จำนวนบัญชีที่มียอดคงค้าง	24.98	15.20	5.28	13.57
ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ	20.00	18.66	3.26	13.00
จำนวนบัญชีสินเชื่อใหม่	8.27	18.79	2.92	10.27
ปริมาณสินเชื่อใหม่	11.83	13.34	(9.55)	4.14

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ส่วนบุคคลใหม่ เช่น สินเชื่อบุคคล เพอร์ซันนัลพลัสของธนาคารทหารไทยฯ เพอร์ซันนัลแคช เอ็กซ์ตราของธนาคารไทยนครฯ เงินสดเพิ่มสุขของธนาคารนครหลวงไทยฯ และยูโอบี ไอ-แคช ของธนาคารยูโอบีฯ รวมทั้งธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยได้เปรียบกลุ่มผู้ประกอบการกลุ่มอื่นจากการที่มีสาขากระจายอยู่ทั่วประเทศ และอาศัยความได้เปรียบจากฐานลูกค้าเงินฝากในการขยายฐานธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลในระยะที่ผ่านมา ในขณะที่ต้นปี 2551 การขยายตัวของทั้งจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ จำนวนบัญชีและปริมาณเงินให้สินเชื่อใหม่ ได้เริ่มชะลอลงมาตลอด อย่างต่อเนื่องจนถึงสิ้นปี 2551 โดยเฉพาะจำนวนบัญชีของสินเชื่อใหม่เริ่มหดตัวครั้งแรกร้อยละ 10.01 ในเดือนเมษายน และหดตัวเพิ่มมากขึ้นในไตรมาสสุดท้ายของปีที่ร้อยละ 17.74 ในขณะที่อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อใหม่ขยายตัวเพียงร้อยละ 2.38 ในเดือนธันวาคม 2551 เนื่องจากผู้ประกอบการเริ่มกังวลกับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากปัจจัยทางด้านภาวะเศรษฐกิจและความไม่สงบทางการเมือง จึงชะลอการปล่อยสินเชื่อในภาวะที่ตลาดมีความเสี่ยง

จากการที่กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ย ตั้งแต่ปี 2548 – 2551 สูงสุดในระบบทั้งด้านจำนวนบัญชีลูกค้า ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ จำนวนบัญชีสินเชื่อใหม่ และปริมาณสินเชื่อใหม่ มีผลให้ส่วนแบ่งตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทยมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมาเป็นลำดับ (ตารางที่ 4.1) โดยมีสัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 14.8 ของจำนวนบัญชีทั้งระบบ และ ร้อยละ 38.4 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งระบบในเดือนธันวาคม 2548 เป็น ที่ร้อยละ 18.6 ของจำนวนบัญชีทั้งระบบ และ ร้อยละ 45.7 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งระบบในเดือนธันวาคม 2551 และมีผลให้สัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย (ตารางที่ 4.2) โดยมีสัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้ที่ร้อยละ 10.4 ของจำนวนบัญชีที่ผิมนัดทั้งระบบ และร้อยละ 23.4 ของยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดทั้งระบบในเดือนธันวาคม 2548 เป็น ที่ร้อยละ 24.7 ของจำนวนบัญชีที่ผิมนัดทั้งระบบ และ ร้อยละ 37.5 ของยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดทั้งระบบในเดือนธันวาคม 2551 โดยที่มีดัชนีผิมนัดชำระหนี้ของยอดคงค้างสินเชื่อผิมนัดชำระหนี้ลดลงจากร้อยละ 4.7 ในเดือนมิถุนายน 2548 เป็นร้อยละ 2.95 ในเดือนธันวาคม 2551

2) อัตราการขยายตัวของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของกลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

จากตารางที่ 4.8 จะเห็นได้ว่าอัตราการขยายตัวของจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของกลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีอัตราการขยายตัวสูงในปี 2549 เริ่มชะลอตัวลงในปี 2550 และหดตัวลงในปี 2551 โดยตั้งแต่ปี 2548 -2551 อัตราการขยายตัวของจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนอยู่ที่ระดับร้อยละ 11.57 และ 9.23 ตามลำดับ ในขณะที่จำนวนบัญชีและปริมาณเงินให้สินเชื่อใหม่หดตัวต่อเนื่องโดยหดตัวมากในปี 2549 และหดตัวลดลงมาเป็นลำดับ คิดเป็นหดตัวเฉลี่ยตั้งแต่ 2549 - 2551 ที่ระดับร้อยละ 21.14 และ 14.08 ตามลำดับ ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการออกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ที่มีผลในเดือนกรกฎาคม 2548 ผลกระทบที่สำคัญคือเกณฑ์กำหนดเพดานดอกเบี้ย ค่าปรับ และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของผู้ประกอบการรวมกันต้องไม่เกิน 28% (Effective Rate) และกำหนดวงเงินกู้ของลูกค้าแต่ละรายไม่เกิน 5 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ทำให้กลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่มีธนาคารซีทีแบงก์เป็นผู้ครองตลาดรายใหญ่สุด ตามด้วยผู้เล่นในกลุ่มในขณะนั้นอีก 3 ธนาคารคือ ธ. สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด (สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน) ธ. HSBC และ ธ. ICBC (ธ.เมกกะในปัจจุบัน) ต้องปรับกลยุทธ์ในการปล่อยสินเชื่อส่วนบุคคลทันที เนื่องจากฐานลูกค้าเดิมและเป้าหมายลูกค้าก่อนการควบคุมเป็นกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้น้อยและปานกลาง โดยเฉพาะสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกันนั้นจะให้ความสำคัญกับเรื่องการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าที่จะขอกู้ ดังนั้น Effective Rate ที่คิดกับลูกค้าจึงบวก Risk Premium สูงกว่าสินเชื่อประเภทอื่น ทำให้ Effective Rate ก่อนการควบคุมสูงกว่าเพดานที่กำหนด ด้วยเหตุผลจากการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมจำเป็นต้องตั้งราคาตามความเสี่ยงของลูกค้า เมื่อถูกกำหนดด้วยเกณฑ์เพดานดอกเบี้ยดังกล่าว กลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศจึงต้องปรับกลยุทธ์ปล่อยสินเชื่อเฉพาะลูกค้าพิจารณาแล้วว่าคุ้มกับความเสี่ยงและต้นทุน ตามเพดานดอกเบี้ยใหม่ที่ทางการกำหนด อีกทั้งเกณฑ์การปล่อยสินเชื่อก็จะต้องไม่เกินวงเงินรายได้ที่กำหนด จึงทำให้จำนวนบัญชีใหม่และปริมาณสินเชื่อหดตัวมากหลังจากการประกาศควบคุม แต่อัตราการหดตัวได้ลดลงมาเป็นลำดับเนื่องจากการปรับตัวของผู้ประกอบการกลุ่มนี้ ประกอบกับการขยายฐานลูกค้าในกลุ่มของสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศนั้นเป็นไปในลักษณะถูกจำกัด โดยเฉพาะเรื่องของสาขา การทำตลาดจึงเน้นอยู่แต่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นหลัก รวมทั้งในช่วงตั้งแต่ปลายปี 2550 - 2551 ภาวะเศรษฐกิจของไทยก็ไม่ใช่เอื้ออำนวยต่อการขยายฐานการตลาด กลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์จึงเลือกที่จะชะลอการปล่อยสินเชื่อระยะหลังนี้

จากการที่กลุ่มสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2548 – 2551 ต่ำสุดในระบบทั้งด้านจำนวนบัญชีลูกค้า ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ จำนวนบัญชีสินเชื่อใหม่ และปริมาณสินเชื่อใหม่ มีผลให้ส่วนแบ่งตลาดของสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศ มีสัดส่วนลดลงมาเป็นลำดับ (ตารางที่ 4.1 และ 4.2) โดยมีสัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 7.6 ของจำนวนบัญชีทั้งระบบ และร้อยละ 12.0 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งระบบในเดือนธันวาคม 2548 เป็น ที่ร้อยละ 7.4 ของจำนวนบัญชีทั้งระบบ และร้อยละ 9.4 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งระบบในเดือนธันวาคม 2551 ในขณะที่สัดส่วนจำนวนบัญชีสินเชื่อผิ ดนชำระหนี้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.4 ในเดือนธันวาคม 2548 เป็นร้อยละ 12.8 ของจำนวนบัญชีที่ ผิดนัดทั้งระบบ ในเดือนธันวาคม 2551 ส่วนยอดคงค้างสินเชื่อผิ ดนชำระหนี้มีสัดส่วนลดลงจาก ร้อยละ 20.5 ของยอดคงค้างสินเชื่อผิ ดนนัดทั้งระบบในเดือนธันวาคม 2548 เป็น ที่ร้อยละ 15.1 ของ ยอดคงค้างสินเชื่อผิ ดนนัดทั้งระบบในเดือนธันวาคม 2551 โดยที่มีดัชนีผิ ดนชำระหนี้ของยอดคง ค้างสินเชื่อผิ ดนชำระหนี้ลดลงจากร้อยละ 7.07 ในเดือนมิถุนายน 2548 เป็นร้อยละ 5.83 ใน เดือนธันวาคม 2551

3) อัตราการขยายตัวของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของกลุ่มผู้ประกอบการ ที่มิใช่ธนาคาร

จากตารางที่ 4.8 จำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของกลุ่มผู้ประกอบการที่ มิใช่ธนาคาร มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในปี 2549 และ 2550 ยังขยายตัวเพิ่มขึ้นในระดับสูง อยู่ที่ ช่วงระดับร้อยละ 15.20 - 24.98 แต่ในปี 2551 อัตราการขยายตัวชะลอลงมากเมื่อเทียบกับช่วง เดียวกันของปีก่อน เช่นเดียวกันกับอัตราการขยายตัวของจำนวนบัญชียังขยายตัวเฉลี่ยได้ดีในปี 2549 – 2551 อยู่ที่ช่วงระดับร้อยละ 8.27 และ 18.79 ในขณะที่อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของ ปริมาณสินเชื่อใหม่อยู่ที่ร้อยละ 11.83 และ 13.34 ตามลำดับ แต่ปี 2551 มีอัตราการขยายตัวของ จำนวนบัญชีสินเชื่อใหม่เพียงร้อยละ 2.92 ส่วนอัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อใหม่ได้หดตัว ลงถึง 9.55 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากกลุ่มผู้ประกอบการที่มิใช่ธนาคารมีฐาน ลูกค้าเป้าหมายคือลูกค้าที่มีระดับรายได้ต่ำเป็นสัดส่วนสูงที่สุด เมื่อประสบกับความเสียหายจาก ภาวะปัจจัยทางเศรษฐกิจ จึงมีความกังวลกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้ากลุ่มดังกล่าว อาจส่งผลต่อปริมาณสินเชื่อผิ ดนชำระหนี้สูงขึ้น จึงชะลอการปล่อยสินเชื่อและเพิ่มความ ระมัดระวังในการอนุมัติสินเชื่อมากขึ้น

จากการที่กลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชรนาคารมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2548 – 2551 ระดับกลางในระบบทั้งด้านจำนวนบัญชีลูกค้า ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ จำนวนบัญชีสินเชื่อใหม่ และปริมาณสินเชื่อใหม่ มีผลให้ส่วนแบ่งตลาดของกลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชรนาคารมีสัดส่วนค่อย ๆ ลดลงมาเป็นลำดับ (ตารางที่ 4.1 และ 4.2) โดยมีสัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 77.6 ของจำนวนบัญชีทั้งระบบ และ ร้อยละ 49.6 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งระบบในเดือนธันวาคม 2548 เป็น ที่ร้อยละ 74.0 ของจำนวนบัญชีทั้งระบบ และ ร้อยละ 44.9 ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งระบบในเดือนธันวาคม 2551 และมีผลให้สัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิฉนัฉดชำระหนี้ลดลงตามไปด้วย โดยมีสัดส่วนจำนวนบัญชีและยอดคงค้างสินเชื่อผิฉนัฉดชำระหนี้ที่ร้อยละ 78.2 ของจำนวนบัญชีที่ผิฉนัฉดทั้งระบบ และร้อยละ 56.0 ของยอดคงค้างสินเชื่อผิฉนัฉดทั้งระบบในเดือนธันวาคม 2548 เป็น ที่ร้อยละ 62.5 ของจำนวนบัญชีที่ผิฉนัฉดทั้งระบบ และร้อยละ 47.4 ของยอดคงค้างสินเชื่อผิฉนัฉดทั้งระบบในเดือนธันวาคม 2551 โดยที่มีดัชนัฉผิฉนัฉดชำระหนี้ของยอดคงค้างสินเชื่อผิฉนัฉดชำระหนี้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.41 ในเดือนมิถุนายน 2548 เป็นร้อยละ 3.80 ในเดือนธันวาคม 2551

สรุป จากตารางที่ 4.8 หากพิจารณาอัตราการขยายตัวของสินเชื่อส่วนบุคคลเพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพในการขยายการให้บริการสินเชื่อของกลุ่มผู้ประกอบการในระบบ ด้วยจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ จำนวนบัญชีและปริมาณเงินให้สินเชื่อใหม่แล้ว พบว่ากลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยมีประสิทธิภาพในการขยายการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสูงสุดในระบบโดยเฉลี่ยที่ร้อยละ 32.28 รองลงมาคือกลุ่มสถาบันที่มีโชรนาคาร หรือ Non-bank เฉลี่ยที่ร้อยละ 10.24 ส่วนกลุ่มสาขารนาคารมีประสิทธิภาพในการขยายการให้บริการต่ำสุดโดยมีค่าเฉลี่ยหดัฉลงร้อยละ 3.61 โดยเฉพาะการขยายการให้บริการด้านจำนวนบัญชีและปริมาณสินเชื่อใหม่หดัฉลงมากดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ การขยายตัวของการปล่อยสินเชื่อของผู้ประกอบการในระบบ นอกจากความสามารถในการบริหารจัดการแล้ว โดยรวมยังขึ้นอยู่กับปัจจัยภาวะทางเศรษฐกิจที่ส่งผลอุปทานการให้สินเชื่อและอุปสงค์ความต้องการสินเชื่อ นโยบายสินเชื่อของผู้ประกอบการ และที่สำคัญคือนโยบายของภาครัฐซึ่งเป็นผู้กำหนดอัตราดอกเบี้ย

ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยทั้งเงินฝากซึ่งเป็นโครงสร้างสำคัญของต้นทุนเงินทุน และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่เป็นรายได้ของผู้ประกอบการต่างก็เป็นผลมาจากนโยบายรัฐบาล เช่น การกำหนดเพดานดอกเบี้ยสินเชื่อส่วนบุคคลของทางการที่มีผลกระทบต่อการดำเนิน

ธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกันของกลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์มากที่สุดดังที่กล่าวไว้
ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมีผลกระทบน้อยเพราะสินเชื่อส่วนบุคคล
ไม่ใช่สินเชื่อหลัก การกระจายความเสี่ยงของลูกค้าสินเชื่อจึงทำได้ดีกว่า และลูกค้าของกลุ่ม
ธนาคารพาณิชย์เป็นลูกค้าที่มีฐานรายได้ปานกลางและรายได้สูงจึงมีความเสี่ยงต่ำกว่า ต้นทุนการ
ดำเนินงานก็ต่ำกว่าเนื่องจากมีสาขามากและยังใช้ฐานลูกค้าบัญชีเงินฝากได้ในการทำตลาด
ได้อีกด้วย ดังนั้น การกำหนดเพดานดอกเบี้ยที่ระดับดังกล่าวจึงทำให้กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียน
ในประเทศไทยสามารถหาช่องทางที่ยังสามารถดำเนินธุรกิจเพื่อขยายฐานการตลาดได้อย่างต่อเนื่อง

ส่วนกลุ่มสถาบันที่มีโชธนาคารนั้น ส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้สินเชื่อประเภทต่าง ๆ แก่ลูกค้า
รายย่อยที่มีรายได้น้อยได้รับผลกระทบจากการกำหนดเพดานดอกเบี้ยจะกระทบในด้านส่วนต่าง
อัตราดอกเบี้ยที่น้อยลง อาจทำให้กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีโชสถาบันการเงินมีรายได้ดอกเบี้ยที่ไม่
สอดคล้องกับการระดมทุนในการปล่อยสินเชื่อ ความเสี่ยงที่ตามมาคือไม่สามารถบริหารจัดการ
อัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมได้ตามความเสี่ยงที่แท้จริงของลูกค้า และส่งผลต่อการจำกัดขนาด
ของตลาด เพื่อให้คุ้มกับความเสี่ยงทำให้สถาบันที่มีโชธนาคารพิจารณาอนุมัติสินเชื่อด้วย
ระมัดระวังมากขึ้น โดยจะต้องเพิ่มความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง

4.2.2 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางการเงินและผลตอบแทนของการ ให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

1) การวัดประสิทธิภาพทางการเงินของการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคล

การวัดประสิทธิภาพทางการเงิน เพื่อดูความสามารถในการบริหารเงินให้สินเชื่อว่า
รายรับจากอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยต่อปีเป็นกี่เท่าของอัตราต้นทุนทางการเงินเฉลี่ยต่อปี โดยการ
คำนวณอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับเฉลี่ยต่อปี เทียบกับอัตราต้นทุนทาง
การเงินเฉลี่ยต่อปี การคำนวณประสิทธิภาพทางการเงิน ซึ่งสามารถคำนวณได้จาก

$$\text{ประสิทธิภาพทางการเงิน} = \frac{\text{อัตราผลตอบแทนเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยต่อปี}}{\text{อัตราต้นทุนทางการเงินเฉลี่ยต่อปี}}$$

การคำนวณประสิทธิภาพทางการเงิน ในขั้นแรกจะต้องคำนวณหา ต้นทุนทางการเงินเฉลี่ย และอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยก่อน จึงค่อยคำนวณประสิทธิภาพทางการเงิน สำหรับต้นทุนทางการเงินเฉลี่ยนั้น (ดูรายละเอียดการคำนวณจากภาคผนวก ข) เริ่มจากการศึกษาแหล่งที่มาของเงินทุน พบว่า แหล่งเงินทุนที่สำคัญในการจัดหาเงินทุนของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่มาจากระดมเงินฝากจากประชาชน และจากข้อมูลจากงบการเงินของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ พบว่า โครงสร้างเงินทุนประกอบด้วยเงินรับฝากและเงินกู้ยืมสูงมากกว่าร้อยละ 80 ของเงินทุนทั้งหมด จึงเลือกใช้ต้นทุนเงินรับฝากและเงินกู้ยืมมาเป็นตัวแทนในการคำนวณหาต้นทุนทางการเงิน โดยคำนวณจากปริมาณดอกเบี้ยจ่ายของเงินฝากและเงินกู้ยืมหารด้วยปริมาณเงินฝากและเงินให้กู้ยืม ก็จะได้ต้นทุนของเงินฝากและเงินให้กู้ยืม

สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีโชธนาคาร แม้จะได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจสินเชื่อในรูปแบบต่าง ๆ ได้ แต่กฎหมายบังคับมิให้ผู้ประกอบธุรกิจที่มีโชธนาคารระดมทุนจากประชาชนโดยการรับฝากเงินดังเช่นธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุน ยกเว้นการออกหุ้นกู้เท่านั้น ดังนั้น กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีโชธนาคาร จึงต้องเผชิญความเสี่ยงจากการที่มีเงินทุนไม่เพียงพอเพื่อใช้ในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ลูกค้า โดยทั่วไป ผู้ประกอบธุรกิจที่มีโชธนาคารจะจัดหาเงินทุนจากการออกหุ้นเพิ่มทุน กู้ยืมจากสถาบันการเงินและบริษัทที่เกี่ยวข้องในตลาดทุน และออกตั๋วแลกเงินในตลาดเงิน ดังนั้น โครงสร้างเงินทุนและต้นทุนทางการเงินของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีโชธนาคารประกอบด้วยเงินกู้ยืมและตราสารหนี้มีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 80 ของเงินทุน

ส่วนการคำนวณอัตราดอกเบี้ยของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของแต่ละกลุ่มผู้ประกอบการ สามารถอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่กลุ่มผู้ประกอบการต้องเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ ค่าธรรมเนียมใด ๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ณ สำนักงานทุกแห่ง และเผยแพร่รายละเอียดไว้ในเว็บไซต์ นั้น ผู้ประกอบการแต่ละแห่งได้เผยแพร่อัตราดอกเบี้ย ณ ปัจจุบัน จึงไม่สามารถเก็บรายละเอียดข้อมูลย้อนหลังได้ และหากพิจารณาข้อมูลจากการศึกษาแล้วพบว่าอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับในภาพรวมแล้วจะกำหนดไว้กว้าง ๆ เป็นอัตราดอกเบี้ยสูงสุดในกรณีปกติ ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงขึ้น ๆ ลง ๆ เหมือนอัตราดอกเบี้ยของสินเชื่อประเภทอื่น ประกอบกับจากทางการมีเกณฑ์การกำหนดเพดานดอกเบี้ยไว้ หากจะให้สะท้อนอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลที่แท้จริง ควรจะใช้อัตราดอกเบี้ยของผลิตภัณฑ์

สินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับที่ออกให้บริการแก่ลูกค้าเป็นรายผลิตภัณฑ์มากกว่า โดยกลุ่มผู้ประกอบการจะตั้งราคาหรือคิดอัตราดอกเบี้ยแตกต่างกันตามความเสี่ยงและนโยบายของแผนการตลาดในขณะนั้น โดยอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวนี้ได้รวมค่าบริการและค่าธรรมเนียมไว้แล้ว เช่น กำหนดอัตราดอกเบี้ยตามรายได้ของผู้กู้ หรือตามวงเงินกู้ที่อนุมัติ ดังนั้น จึงเลือกทำการศึกษาด้วยการใช้อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อบุคคลจากผลิตภัณฑ์สินเชื่อบุคคลในตลาดของผู้ประกอบการรายใหญ่ 5 ราย ที่มีส่วนแบ่งตลาดรวมกันแล้วมากกว่าร้อยละ 80 มาคำนวณด้วยการถ่วงน้ำหนักตามยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของแต่ละรายรวมกัน แล้วนำมาทำการคำนวณหาอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อปีของทั้งกลุ่ม (ดูรายละเอียดการคำนวณจากภาคผนวก ข) แล้วจึงคำนวณประสิทธิภาพทางการเงินของผู้ประกอบการในระบบ

ตารางที่ 4.9

ประสิทธิภาพทางการเงินเฉลี่ยต่อปีของผู้ประกอบการในระบบปี พ.ศ. 2550

หน่วย : ร้อยละ

อัตราส่วนทางการเงิน	ธพ.ไทย	สาขาธพ.ตปท.	Non-bank
1. อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อบุคคลเฉลี่ยต่อปี	18.88	22.90	15.34
2. หัก ดัชนีขาดทุนจากหนี้สูญเฉลี่ยต่อปี	0.38	0.33	1.12
3. ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ	18.50	22.57	14.22
4. อัตราต้นทุนทางการเงินเฉลี่ยต่อปี	2.28	2.54	5.01
5. ประสิทธิภาพทางการเงิน = 3/4 (เท่า)	8.11	8.89	2.84

ที่มา : คำนวณจากผลิตภัณฑ์สินเชื่อบุคคลที่ให้บริการในปี 2550 และงบการเงินของผู้ประกอบการที่มีส่วนแบ่งตลาดรายใหญ่อันดับ 5 ราย

หมายเหตุ : ศึกษาเฉพาะปี 2550 เนื่องจากไม่มีข้อมูลอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อฯ ก่อนหน้านั้น

จากตารางที่ 4.9 เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพทางการเงินของผู้ประกอบการสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับ พบว่า สาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศมีประสิทธิภาพทางการเงินสูงที่สุดคือที่ระดับ 8.89 เท่า เนื่องจากการให้บริการผลิตภัณฑ์สินเชื่อบุคคลสามารถตั้งราคาหรือคิดอัตราดอกเบี้ยได้สูงกว่าผู้ประกอบการกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งมีข้อได้เปรียบคือ มีภาพลักษณ์ที่ดีในการเป็นผู้ประกอบการ มีความชำนาญในการให้บริการเนื่องจากเป็นผู้เริ่มต้นในการรุกตลาดและมีความนวัตกรรมใหม่ ๆ และหลากหลาย อีกทั้งมีการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อให้ตรงตามความต้องการ

ของลูกค้า แต่มีข้อเสียคือต้นทุนทางการเงินจะสูงกว่าธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย เนื่องจากโครงสร้างเงินทุนของสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศมีสัดส่วนของเงินฝากที่มีต้นทุนต่ำกว่าสัดส่วนเงินกู้ยืมและหนี้สินซึ่งมีต้นทุนสูงกว่า จึงทำให้ความสามารถในการแข่งขันด้านต้นทุนลดลงเมื่อเทียบกับกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย

ส่วนกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมีประสิทธิภาพทางการเงินสูง ระดับกลางในระบบคือที่ระดับ 8.11 เท่า เนื่องจากมีอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อเฉลี่ยอยู่ที่ระดับร้อยละ 18.88 ต่ำกว่าสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศ ส่วนหนึ่งเนื่องจากในอัตรานี้ได้รวมอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อส่วนบุคคลของของผลิตภัณฑ์ที่ผู้กู้ต้องนำรายได้รายเดือนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร จึงมีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างต่ำกว่าสินเชื่อธนาคารประเภทอื่น คือมีอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 14.29 จึงทำให้อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อส่วนบุคคลของกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมีอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อต่ำ ทั้ง ๆ ที่ผลิตภัณฑ์สินเชื่อของธนาคารอื่น ๆ ในกลุ่มนี้มีอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยอยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์สินเชื่อส่วนบุคคลของกลุ่มสาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศ แต่ที่แตกต่างคือต้นทุนทางการเงินของกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมีอัตราต่ำสุด เนื่องจากโครงสร้างเงินทุนมีเงินฝากเป็นสัดส่วนที่สูงประมาณร้อยละ 80 ของเงินทุนทั้งหมด

สำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้นาการมีประสิทธิภาพทางการเงินต่ำสุดในธุรกิจนี้ ที่ระดับ 2.84 เท่า เนื่องจากไม่สามารถรับฝากเงินจากประชาชนได้ดังเช่นกลุ่มธนาคารพาณิชย์ ทำให้ต้องจัดหาเงินทุนมาจากการกู้ยืม ออกตราสารหนี้ และจากส่วนของผู้ถือหุ้น ส่งผลให้ต้นทุนทางการเงินของกลุ่มผู้ประกอบการที่มีใช้นาการมีต้นทุนสูงสุด ทำให้ขาดความสามารถในการแข่งขันทางด้านต้นทุน ในขณะเดียวกันก็คิดอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยต่ำสุดด้วย เพื่อดึงดูดความสนใจจากลูกค้า และสามารถรับความเสี่ยงได้สูงเนื่องจากมีความชำนาญในการทำธุรกิจประเภทนี้ รวมทั้งสามารถเข้าไปในกลุ่มของลูกค้าที่มีรายได้น้อยได้ที่มีความต้องการสินเชื่อ และพัฒนาความหลากหลายในผลิตภัณฑ์เพื่อดึงดูดลูกค้าให้ได้มากพอที่จะลดต้นทุนโดยรวมลง

2) การวัดผลตอบแทน จากอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับเฉลี่ยต่อปีหักด้วยอัตราต้นทุนทางการเงินเฉลี่ยต่อปี และหักด้วยดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญซึ่งเป็นอัตรา

ส่วนสูญเสียจากการปล่อยสินเชื่อ เพื่อดูรายได้หรือผลตอบแทนในส่วนของอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับ โดยที่ยังไม่ได้หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

อัตราผลตอบแทน = อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อปี
- อัตราต้นทุนทางการเงินเฉลี่ยต่อปี - ดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญเฉลี่ยต่อปี

ตารางที่ 4.10

ตารางเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากดอกเบี้ยเฉลี่ยต่อปี
ของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2550

หน่วย : ร้อยละ

อัตราส่วนทางการเงิน	ธพ.ไทย	สาขาธพ.ตปท.	Non-bank
อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อปี	18.88	22.90	15.34
หัก ดัชนีขาดทุนจากหนี้สูญเฉลี่ยต่อปี	0.38	0.33	1.12
ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ	18.50	22.57	14.22
หัก อัตราต้นทุนทางการเงินเฉลี่ยต่อปี	2.28	2.54	5.01
อัตราผลตอบแทนจากดอกเบี้ยเฉลี่ยต่อปี	16.22	20.03	9.21

ที่มา : คำนวณจากผลิตภัณฑ์สินเชื่อส่วนบุคคลที่ให้บริการในปี 2550 งบการเงินของ
ผู้ประกอบการที่มีส่วนแบ่งตลาดรายใหญ่จำนวน 5 ราย และธนาคารแห่งประเทศไทย
หมายเหตุ : ศึกษาเฉพาะปี 2550 เนื่องจากไม่มีข้อมูลอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อฯ ก่อนหน้านั้น

จากตารางที่ 4.10 กลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีอัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลสูงที่สุดในธุรกิจนี้ ที่ร้อยละ 20.03 โดยที่มีข้อได้เปรียบคือ อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อสูง แต่ต้นทุนทางการเงินปานกลาง ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมีอัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยที่ร้อยละ 16.22 โดยที่มีข้อได้เปรียบคือ อัตราต้นทุนทางการเงินต่ำสุดแต่มีอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้ธนาคารมีอัตราผลตอบแทนต่ำสุดที่ร้อยละ 9.21 เนื่องจากต้นทุนทางการเงินสูงสุดในขณะเดียวกันอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อที่ต่ำสุดด้วย

4.3 การประเมินประสิทธิภาพการบริหารเงินให้สินเชื่อด้วยการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

4.3.1 การวิเคราะห์ดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญ (Bad Debt Loss Index)

เป็นอัตราส่วนที่ใช้ประเมินว่าหนี้สูญที่เกิดขึ้นกับปริมาณสินเชื่อมีอัตราส่วนเป็นอย่างไร ซึ่งจะเป็นเครื่องชี้ถึงข้อบกพร่องว่าธนาคารมีการกำหนดนโยบายการบริหารสินเชื่อ และเร่งรัดหนี้สินอย่างไร เพื่อลดต้นทุนเกี่ยวกับหนี้สูญลง ซึ่งคำนวณโดยใช้สมการ ดังนี้

$$\text{ดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญ} = \frac{\text{ปริมาณหนี้สูญที่เกิดขึ้นจริงระหว่างงวด}}{\text{ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อต้นงวด}} \times 100$$

ตารางที่ 4.11

ตารางเปรียบเทียบดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญเฉลี่ยของผู้ประกอบการสินเชื่อส่วนบุคคล ภายใต้การกำกับ ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2551

หน่วย : ร้อยละ

ผู้ประกอบการในระบบ	2548	2549	2550	2551	เฉลี่ย 2548-2551
กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนไทย	0.88	0.36	0.38	0.42	0.45
กลุ่มสาขาธนาคารต่างประเทศ	0.19	0.13	0.33	0.39	0.26
ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีธนาคาร	0.96	1.10	1.12	1.13	1.07

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

จากตารางที่ 4.11 ผลจากการคำนวณดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญ จากปริมาณหนี้สูญที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดจากการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ เทียบกับปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลต้นงวด พบว่า

- 1) ดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญของกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย

ในปี 2548 – 2551 กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย มีดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญเฉลี่ยรายปีอยู่ที่ช่วงระดับร้อยละ 0.36 – 0.88 คิดเป็นเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2548 – 2551 ที่ระดับร้อยละ 0.45 ซึ่งต่ำกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่มีธนาคารแต่สูงกว่าสาขานาครพาณิชย์ต่างประเทศเล็กน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่านโยบายการบริหารสินเชื่อและการเร่งรัดหนี้สินอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการในระบบ หากกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยปรับนโยบายการบริหารสินเชื่อและการเร่งรัดหนี้สินให้ดีขึ้น ยังน่าจะสามารถปรับลดต้นทุนเกี่ยวกับหนี้สูญลงได้อีก เนื่องจากฐานลูกค้าเป็นลูกค้าที่มีระดับรายได้ปานกลางถึงสูงย่อมมีศักยภาพในการชำระหนี้ดีกว่าลูกค้ากลุ่มผู้ประกอบการกลุ่มอื่น จึงมีความเสี่ยงในการผิดนัดและเกิดโอกาสเป็นหนี้สูญได้น้อยกว่า

2) ดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญของกลุ่มสาขานาครพาณิชย์ต่างประเทศ

ดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญของกลุ่มสาขานาครพาณิชย์ต่างประเทศในปี 2548 – 2551 มีดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญเฉลี่ยรายปีอยู่ที่ช่วงระดับร้อยละ 0.13 – 0.39 คิดเป็นเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2548 – 2551 ที่ระดับร้อยละ 0.26 ซึ่งเป็นระดับที่ต่ำที่สุดในกลุ่มผู้ประกอบการในระบบ เนื่องจากตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2548 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากนโยบายในการตัดหนี้สูญออกจากบัญชีที่ตัดหนี้สูญต่ำกว่ากลุ่มผู้ประกอบการอื่น รวมทั้งกลุ่มสาขานาครพาณิชย์ต่างประเทศได้ปรับกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงในการปล่อยสินเชื่อใหม่ให้สอดคล้องกับการกำหนดเพดานดอกเบี้ยใหม่ของทางการ จึงชะลอการปล่อยสินเชื่อใหม่และเข้มงวดในการอนุมัติสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารเงินให้สินเชื่อและการจัดเก็บหนี้ที่ดี เนื่องจากกลุ่มสาขานาครพาณิชย์ต่างประเทศมีภาพลักษณ์ที่ดีในการเป็นผู้ประกอบการ มีความชำนาญในการให้บริการเนื่องจากเป็นผู้เริ่มต้นในการรุกตลาดสินเชื่อส่วนบุคคลแบบไม่มีหลักประกันในประเทศไทย

3) ดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีธนาคาร

ดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีธนาคาร ในปี 2548 – 2551 มีดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญเฉลี่ยรายปีอยู่ที่ช่วงระดับร้อยละ 0.96 – 1.13 คิดเป็นเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2548 – 2551 ที่ระดับร้อยละ 1.07 ซึ่งสูงกว่าผู้ประกอบการกลุ่มอื่น ๆ ในระบบ ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มธนาคารพาณิชย์และกลุ่มสถาบันที่มีธนาคารมีขั้นตอนการตัดหนี้สูญที่ใช้เวลา

นานกว่า คือ ธนาคารพาณิชย์จะมีการกันสำรองหรือตั้งค่าเผื่อหนี้สูญไว้เต็มจำนวนแล้ว การจะตัดหนี้สูญจากลูกหนี้ได้นั้นจะต้องผ่านการฟ้องร้องลูกหนี้ก่อน ตลอดจนสืบทรัพย์สินอื่น ๆ ของลูกหนี้เพื่อนำเงินมาชำระหนี้แล้ว หากมีหนี้เหลือจึงจะสามารถขอตัดหนี้สูญสำหรับลูกหนี้รายนั้นได้ ประกอบกับมีสาขากระจายอยู่ทั่วประเทศในแต่ละขั้นตอนซึ่งต้องใช้เวลาระยะหนึ่ง ส่วนกรณีกลุ่มสถาบันที่มีโชธนาคาร ก็ต้องรอให้ศาลพิพากษาก่อนเช่นกัน แต่ทำได้รวดเร็วกว่ากลุ่มธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลเป็นธุรกิจหลักของกลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชธนาคาร และมีขนาดขององค์กรที่เล็กกว่า จึงมีขั้นตอนที่น้อยกระชับกว่าทำให้สามารถตัดหนี้สูญได้สม่าเสมอ ด้วยนโยบายและขั้นตอนในการการตัดหนี้สูญที่แตกต่างกันนี้ เป็นส่วนหนึ่งที่มีผลให้ดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญของกลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชธนาคารสูงกว่าดัชนีของกลุ่มผู้ประกอบการกลุ่มอื่นในระบบ

สรุป โดยทั่วไปกิจการจะพยายามรักษาค่าดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญที่เป็นส่วนสูญเสียจากการปล่อยสินเชื่อให้อยู่ในระดับต่ำ ถ้าหากดัชนีนี้มีค่าสูงขึ้นอาจหมายถึงการขาดนโยบายการเรียกเก็บหนี้หรือนโยบายการให้สินเชื่อที่ดีมีผลทำให้กำไรของผู้ประกอบการลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการบริหารเงินให้สินเชื่อ เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายสินเชื่อ การอนุมัติสินเชื่อ การเร่งรัดหนี้สิน และการจัดเก็บหนี้ ค่าของดัชนีนี้จะเคลื่อนไหวตามคุณภาพของลูกหนี้ที่เกิดจากการตัดสินใจอนุมัติสินเชื่อ และปัจจัยลบทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ด้วย เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ระดับรายได้ของประชาชน และอัตราเงินเฟ้อ เป็นต้น ทั้งนี้ หากจะเปรียบดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการจะต้องดูนโยบายการตัดหนี้สูญประกอบด้วย ถ้าหากกลุ่มสถาบันผู้ประกอบการธุรกิจที่มีโชธนาคารมีการตัดหนี้สูญที่รวดเร็วและสม่าเสมอกว่า ก็จะมีผลให้ดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญที่สูงกว่ากลุ่มธนาคารพาณิชย์

4.3.2 การวิเคราะห์ดัชนีการผิดนัดชำระหนี้ (Delinquency Index)

เป็นการหาอัตราส่วนของลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดลูกหนี้คงเหลือทั้งหมด ทั้งในส่วนของจำนวนเงินและจำนวนราย ซึ่งจะช่วยประเมินประสิทธิภาพในการเก็บหนี้ และโอกาสที่จะเกิดหนี้สูญในระยะข้างหน้า โดยสมการ ดังนี้

$$\text{ดัชนีการผิดนัดชำระหนี้} = \frac{\text{ยอดคงค้างผิดนัดชำระหนี้}}{\text{ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อทั้งหมด}} \times 100$$

ตารางที่ 4.12

ดัชนีการผิदनัดชำระหนี้เฉลี่ยรายปีของสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับ
ของผู้ประกอบการในระบบ ระหว่างปี พ.ศ. 2548 - 2551

หน่วย : ร้อยละ

ประเภทดัชนีการผิदनัดชำระหนี้	2548	2549	2550	2551	เฉลี่ย 2548-2551
กลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย					
สัดส่วนจำนวนบัญชีที่ผิदनัดชำระหนี้					
ต่อจำนวนบัญชีทั้งหมด	4.27	2.51	3.49	4.44	3.61
สัดส่วนยอดคงค้างสินเชื่อผิदनัดชำระหนี้ต่อยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อรวม	3.81	2.41	3.45	3.94	3.35
กลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ					
สัดส่วนจำนวนบัญชีที่ผิदनัดชำระหนี้					
ต่อจำนวนบัญชีทั้งหมด	5.60	5.49	6.40	5.52	5.77
สัดส่วนยอดคงค้างสินเชื่อผิदनัดชำระหนี้ต่อยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อรวม	6.65	6.72	8.14	6.98	7.18
ผู้ประกอบการที่มีธนาคาร					
สัดส่วนจำนวนบัญชีที่ผิदनัดชำระหนี้					
ต่อจำนวนบัญชีทั้งหมด	3.31	3.30	2.99	2.57	3.01
สัดส่วนยอดคงค้างสินเชื่อผิदनัดชำระหนี้ต่อยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อรวม	3.82	3.89	3.94	3.74	3.85

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

จากตารางที่ 4.12 ผลจากการคำนวณอัตราส่วนของลูกหนี้ที่ผิदनัดชำระหนี้ต่อยอดลูกหนี้คงเหลือทั้งหมด ทั้งในส่วนของจำนวนเงินและจำนวนบัญชี พบว่า

1) ดัชนีการผิदनัดชำระหนี้เฉลี่ยรายปีของสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับของกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย

ดัชนีการนัดชำระหนี้ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย ในปี 2548 – 2551 มีดัชนีการนัดชำระหนี้เฉลี่ยของจำนวนบัญชีเงินให้สินเชื่อที่ร้อยละ 2.51 – 4.44 คิดเป็นเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2548 – 2551 ที่ระดับร้อยละ 3.61 และดัชนีการนัดชำระหนี้เฉลี่ยของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่ออยู่ที่ช่วงระดับร้อยละ 2.41 – 3.94 คิดเป็นเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2548 – 2551 ที่ระดับร้อยละ 3.35 โดยในเดือนมิถุนายน 2548 ซึ่งเป็นเดือนแรกของการรายงานธุรกรรมตั้งต้นก่อนการควบคุมของธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่าดัชนีการนัดชำระหนี้ของจำนวนบัญชีและปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อในเดือนดังกล่าวสูงถึงร้อยละ 5.53 และ 4.97 ตามลำดับ แต่หลังจากนั้นได้ปรับตัวชะลอลงมาเรื่อย ๆ จนทำให้ในปี 2549 ดัชนีการนัดชำระหนี้เฉลี่ยของจำนวนบัญชีและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อลดลงมาอยู่ที่ระดับร้อยละ 2.51 และ 2.41 ตามลำดับ แต่กลับมาเพิ่มสูงขึ้นที่ระดับเฉลี่ยร้อยละ 3.49 และ 3.45 ตามลำดับ ในปี 2550 เนื่องจากในช่วงดังกล่าวมีอัตราการขยายตัวที่เพิ่มสูงขึ้นมากของบัญชีเงินให้สินเชื่อใหม่ซึ่งอยู่ในช่วงระดับร้อยละ 93.02 – 225.58 มีผลให้ดัชนีการนัดชำระหนี้สูงตามไปด้วยและสูงต่อเนื่องจนถึงกลางปี 2551 และชะลอลงหลังกลางปี 2551 จากการขยายตัวลดลงของจำนวนบัญชีสินเชื่อใหม่

2) ดัชนีการนัดชำระหนี้เฉลี่ยรายปีของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของกลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

สำหรับดัชนีการนัดชำระหนี้ของกลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ในปี 2548 – 2551 โดยพิจารณาจากดัชนีการนัดชำระหนี้เฉลี่ยรายปีของจำนวนบัญชีเงินให้สินเชื่ออยู่ที่ร้อยละ 5.49 – 6.40 และปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อเฉลี่ยอยู่ที่ช่วงระดับร้อยละ 6.65 – 8.14 คิดเป็นเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2548 – 2551 ดัชนีการนัดชำระหนี้ของจำนวนบัญชีที่ระดับร้อยละ 5.77 และดัชนีการนัดชำระหนี้ของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ระดับร้อยละ 7.18 ซึ่งมีค่าสูงสุดเมื่อเทียบกับกลุ่มผู้ประกอบการในระบบ ทั้ง ๆ ที่กลุ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศได้ปรับนโยบายการให้สินเชื่อที่เข้มงวดขึ้นในการอนุมัติเงินให้สินเชื่อใหม่ ทำให้อัตราการขยายตัวของจำนวนบัญชีและปริมาณสินเชื่อใหม่มีอัตราการขยายตัวลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันกับปีก่อนมาโดยตลอด แต่ดัชนีการนัดชำระหนี้ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากการนัดชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าสินเชื่อส่วนบุคคลที่เป็นลูกค้าเดิมเพิ่มขึ้นจากภาวะค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นในช่วงดังกล่าว แต่ในปี 2551 ค่าดัชนีการนัดชำระหนี้เฉลี่ยรายปีของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อลดลงมาอยู่ที่ระดับ 6.98 จาก 8.14 ในปี 2550 เนื่องจากจำนวนบัญชีและปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อได้หดตัวลงด้วย จาก

ค่าดัชนีการผิดชำระหนี้ที่สูงของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศนี้ แสดงถึงโอกาสที่จะเกิดหนี้สูญสูงมากขึ้น ทำให้ดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญในระยะข้างหน้าสูงตามไปด้วย

3) ดัชนีการผิดนัดชำระหนี้เฉลี่ยรายปีของสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับของกลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชธนาคาร

ส่วนดัชนีการผิดนัดชำระหนี้ของกลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชธนาคาร ในปี 2548 – 2551 หากพิจารณาทั้งจากดัชนีการผิดนัดชำระหนี้เฉลี่ยรายปีของจำนวนบัญชีอยู่ที่ช่วงระดับร้อยละ 2.99 – 3.31 คิดเป็นเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2548 – 2551 ที่ระดับร้อยละ 3.01 ซึ่งมีค่าต่ำสุดเมื่อเทียบกับกลุ่มผู้ประกอบการในระบบ และดัชนีการผิดนัดชำระหนี้เฉลี่ยรายปีของยอดคงค้างเงินให้สินเชื่ออยู่ที่ช่วงระดับร้อยละ 3.74 – 3.94 คิดเป็นเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2548 – 2551 ที่ระดับร้อยละ 3.85 ซึ่งมีค่าสูงกว่ากลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย แต่มีความแตกต่างกันที่ค่าดัชนีการผิดนัดชำระหนี้จากปี 2550 – 2551 ของกลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชธนาคารมีค่าลดลง ในขณะที่ค่าดัชนีการผิดนัดชำระหนี้ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยกลับมีค่าเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี 2549 - 2551 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการขยายตัวของจำนวนบัญชีและปริมาณยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อ และโดยเฉพาะในปี 2551 กลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชธนาคารมีปริมาณสินเชื่อใหม่หดตัวลงครั้งแรกถึงร้อยละ 9.55 จากแนวโน้มที่ดีของค่าดัชนีการผิดนัดชำระหนี้ที่ลดลงในช่วงที่ตลาดยังมีความเสี่ยงมากขึ้นนั้น แสดงให้เห็นถึงนโยบายการบริหารสินเชื่อและการเร่งรัดหนี้สินที่ดีของกลุ่มผู้ประกอบการที่มีโชธนาคาร และเนื่องจากผู้ประกอบการกลุ่มนี้มีต้นทุนทางการเงินสูงสุดในระบบ จึงต้องบริหารเงินให้สินเชื่อโดยให้มีส่วนสูญเสียน้อยที่สุด

สรุป ถ้าค่าดัชนีการผิดนัดชำระหนี้สูง แสดงว่าโอกาสที่จะเกิดหนี้สูญมีมาก แต่ทั้งนี้สำหรับการพิจารณาดัชนีที่ได้ควรกระทำอย่างต่อเนื่องหลายงวด เพื่อดูแนวโน้มการผิดสัญญาของลูกค้านี้ เมื่อมีความผิดปกติเกิดขึ้นเพื่อรีบหาสาเหตุและทำการแก้ไข จะสามารถทำให้ลดการเกิดหนี้สูญในระยะข้างล่างได้ ดังนั้น การประเมินประสิทธิภาพในการบริหารความเสี่ยงเงินให้สินเชื่อ นอกจากจะพิจารณาดัชนีการขาดทุนจากหนี้สูญแล้ว ยังต้องพิจารณาดัชนีการผิดนัดชำระหนี้ประกอบด้วย